

VARIŅU PAGASTA PADOME

Apstiprināts:
Ar Variņu pagasta
padomes 2009. gada 27. janvārī
sēdes Nr. 1 lēmumu.

Stājas spēkā:
2009. gada .....

VARIŅU PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMS

2008 – 2020

I DAĻA PASKAIDROJUMA RAKSTS

2008

Variņu pagasta padomes priekšsēdētājs

U. Birkenšteins

SATURS

Ievads	3
1. Variņu pagasta teritorijas plānojuma izstrādes procesa apraksts.....	3
1.1. Teritorijas plānojuma procesa etapi.....	4
2. Plāna pamatprincipi	5
3. Iepriekšējo ģenerālplānu izvērtējums.....	6
4. Variņu pagasta vēsturiskais, ģeoloģiskais un klimatiskais apskats.....	6
4.1. Teritorijas ģeoloģiskā uzbūve.....	7
4.2. Ģeoloģiskie un bioloģiskie resursi.....	9
4.3. Vides kvalitāte, antropogēnās slodzes.....	10
4.4. Augsnes piesārņojums, ceļu piesārņojuma zonas.....	11
4.5. Ūdeņu piesārņojums, notekūdeņu attīrīšanas ietaises.....	12
4.6. Sadzīves un citu atkritumu savākšana un utilizēšana.....	13
..... 4.6.1. Saistošie noteikumi par Variņu pagasta sadzīves atkritumu savākšanu, transportēšanu, šķirošanu, pārstrādi un noglabāšanu.....	13
5. Gaisa piesārņojuma kontrole.....	17
6. Sociālo un vides aizsardzības jautājumu patreizējais novērtējums.....	18
6.1. Kultūrvēsturiskais mantojums.....	18
6.2. Dabas aizsardzības objekti.....	19
6.3. Rekreatīvās teritorijas atpūtai.....	19
6.4. Ekoloģisko situāciju konflikta zonas	20
6.5. Nepieciešamie tehniski ekonomiskie priekšlikumi konfliktsituāciju risināšanai.....	20
7. PERSPEKTĪVĀ ZEMES IZMANTOŠANA, TERITORIJAS ZONĒJUMS.....	21
7.1. Mežsaimniecības teritorijas	22
7.2. Ūdensbaseinu teritorijas	23
7.2.1. Ūdens tilpju apsaimniekošanas noteikumi.....	24
7.3. Lauksaimniecības teritorijas.....	25
7.3.1. Lauksaimniecības aizsargājamās teritorijas	25
7.4. Derīgo izrakteņu ieguves un atradņu teritorijas.....	26
7.5. Dzīvojamo māju apbūves teritorijas	27
7.6. Jauktas sabiedrisko iestāžu, darījumu un dzīvojamās teritorijas	28
7.7. Jauktas ražošanas teritorijas	28
7.8. Satiksmes infrastruktūras objekti	29
7.9. Inženiertehniskās apgādes tīkli un objekti	30
7.10. Dabas aizsardzības teritorijas.....	33
7.11. Apmežošanai ieteicamās lauksaimniecības zemes un zemju transformācija	34
7.12. Plānotās teritorijas tūrismam un atpūtai.....	34
8. Civilā aizsardzība.....	35
9. Kopīgo interešu teritorijas.....	36
10. Teritorijas plānojuma grozīšanas kārtība.....	36
11. Pašvaldības teritorijas attīstības mērķi.....	36
12. Apdzīvojuma struktūras attīstība.....	37
13. Variņu pagasta ciema "Variņi" robežu apraksts	38
14. Publicētās un nepublicētās informācijas saraksts.....	39
Pielikumi.....	41

Ievads

Saskaņā ar likumu Variņu pagastā izstrādāts teritorijas plānojums un tā ietvaros pagasta vispārējie apbūves noteikumi, kas ir pagasta padomes attīstības un zemes izmantošanas politika turpmākajiem 12 gadiem. Plānojuma pamatuzdevums ir noteikt pagasta teritorijas atļauto izmantošanu un ierobežojumus, norādīt noteiktiem mērķiem rezervētās teritorijas. Pagasta padomes apstiprinātos uzdevumus teritorijas plānojuma un apbūves noteikumu izstrādei.

Apbūves noteikumi ir saistoši noteikumi, kas saistībā ar teritorijas plānojumu izskaidro zemes īpašnieku vai lietotāju tiesības un pienākumus attiecībā uz zemesgabala izmantošanu un nosaka detālplānojumu izstrādāšanas kārtību un reklāmas izvietojumu. To uzdevums ir nodrošināt, lai būvniecība neradītu traucējumus, ierobežojumus vai bīstamību, neskartu iedzīvotāju un nekustamā īpašuma īpašnieku un lietotāju intereses, nepasliktinātu ekoloģisko situāciju un garantētu estētisku vizuālo risinājumu un saskaņā ar LR Ministru kabineta noteikumu Nr.883 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" 45.pantu, stājas spēkā, kad likumīgu spēku iegūst Variņu pagasta teritorijas plānojums.

Teritorijas plānojuma prasības ir saistošas, izstrādājot detālplānojumus un uzsākot jebkura zemes gabala sadalīšanu, apvienošanu, robežu pārdalīšanu un zemes transformāciju, būvniecību, esošo būvju renovāciju, rekonstrukciju vai restaurāciju, inženierkomunikāciju teritorijas labiekārtošanu, zemes dziļu izmantošanu un citu saimniecisko darbību pašvaldības teritorijā.

Variņu pagasta teritorijas plānojuma autori ir darba grupa, izstrādē iesaistot pagasta uzņēmējus, pašvaldības speciālistus un iedzīvotājus.

1. Variņu pagasta teritorijas plānojuma izstrādes procesa apraksts

Teritorijas plānojums izstrādāts saskaņā ar likumu "Teritorijas plānošanas likums" (25.05.2002) un LR Ministru kabineta noteikumiem Nr.883 "Noteikumi par teritorijas plānojumiem" (uzsākts saskaņā ar LR MK noteikumiem Nr.423) pamatojoties uz Variņu pagasta padomes 2002. gada 12. jūnija lēmumu Nr.14 par projekta uzdevumu teritorijas plānojuma izstrādei un Valmieras Reģionālās vides pārvaldes noteikumiem Nr.9490-42. Teritorijas plānojums balstās uz Variņu pagasta sociālekonomiskās attīstības programmu (apstiprināta padomes sēdē 2002. gada 9. oktobrī.).

Variņu pagasta teritorijas plānojuma izstrādē ir izmantoti pagasta sociālekonomiskās attīstības programmā ietvertie iedzīvotāju anketēšanas materiālu rezultāti un iedzīvotāju izteiktie vēlējumi (Variņu pagasta sociālekonomiskā programma 2. daļa) un rakstiski iesniegtie priekšlikumi no pilsoņiem, organizācijām.

Teritorijas plānojuma izstrādes procesā ņemtas vērā Valkas rajona teritorijas plānojums (apstiprināts kā saistošie noteikumi Nr.1 no 24.09.2003.) un ievēroti MK Nr.883 13.punktā minēto institūciju nosacījumi.

1.1. Teritorijas plānojuma procesa etapi

Plānošanas procesa organizatoriskais etaps.

- Pagasta attīstības programmas un teritorijas plānojuma ekspertu darba grupas izveide un apstiprināšana. Darba grupas sastāvs:

Uldis Birkenšteins	pagasta padomes priekšsēdētājs.
Arnis Stīpnieks	VZD Kadastra pārvaldes Valkas biroja zemes ierīkotājs.
Vilnis Jukāms	SIA PALSA agronoms.
Ansis Dzērve	uzņēmējs.
Jānis Krasņickis	SIA PALSA direktors.
Ivars Pētersons	Valkas virsmežniecības mežsargs.
- Paziņojuma ieviešana laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" (3.07.2002.) un "Ziemeļlatvija" par teritorijas plānojuma izstrādāšanas uzsākšanu Variņu pagastā.

3. Valmieras Reģionālās vides pārvaldes noteikumu Nr. 9490-42 no 25.03.2002. saņemšana.

Situācijas izpētes un informācijas savākšanas etaps

Variņu pagasta iedzīvotāju aptauja.

Kartogrāfiskā materiāla un citas informācijas ievākšana par Variņu pagastu no valsts un rajona institūcijām:

- pagasta zemes ierīcības plāns
- augsnes un zemes vērtības kartes
- meliorācijas sistēmu plāni un dati
- telekomunikāciju un elektrotīklu shēmas
- valsts aizsargājamo dabas teritoriju raksturojums
- kultūras pieminekļu saraksti (Valsts kultūras pieminekļu inspekcijas materiāli)
- dati par vides stāvokli un vides aizsardzības problēmām (Valmieras reģionālā vides pārvalde Valkas daļa)

Teritorijas plānojuma 1.redakcijas izstrādes etaps.

Pētījumu rezultātā iegūtā informācija un rekomendācijas iestrādātas teritorijas zonējumā un to izmantošanas režīma noteikšanā.

Kartes veidotas, par pamatu izmantojot Valsts Zemes dienesta sagatavoto Variņu pagasta vienkāršoto topogrāfisko karti mērogā 1:10000

Teritorijas plānojuma sabiedriskās apspriešanas un ekspertizes etaps

Teritorijas plānojuma izstrādāšanas procesā sabiedrība tika aicināta izteikt savus ierosinājumus pagasta teritorijas izmantošanai. Visām MK noteikumos Nr.883 13. pantā minētajām institūcijām tika aizsūtīti pieprasījumi nosacījumu saņemšanai teritorijas plānojuma izstrādei. Pēc nosacījumu saņemšanas un to iestrādāšanas plānojuma 1. redakcijā tika nosūtīts vsām noteikumos minētajām institūcijām plānojuma materiāli atzinuma sniegšanai. Pēs saņemtajiem atzinumiem, tos izvērtējot, garba grupa ierosināja pagasta padomei pieņemt lēmumu par teritorijas plānojuma pilnveidošanu un publikāciju sagatavošanu laikrakstiem.

Teritorijas plānojuma pilnveidošanas un gala redakcijas izstrādes etaps

Teritorijas plānojums tika pilnveidots atbilstoši saņemtajos atzinumos ieteiktajām rekomendācijām. Saskaņā ar pilnveidoto plānojumu tiek sagatavotas atbildes par veiktajām izmaiņām un noteikts laiks teritorijas plānojuma gala redakcijas apspriešanai pagasta padomes sēdē, par to tiek informētas visas noteikumos (MK not. Nr.883) noteiktās institūcijas un dota publikācija laikrakstos Latvijas Vēstnesis un Ziemeļlatvija kā arī dots apraksts vietējā pagasta izdevumā Variņu vēstis .

2. PLĀNA PAMATPRINCIPI

Variņu pagasta teritorijas attīstības ilgtermiņa mērķi ir sekojoši:

- Izmantot pagasta teritorijas potenciālu tā, lai saglabātu vides un kultūrvēsturisko mantojumu nākamajām paaudzēm;
- Radīt priekšnoteikumus ilgtspējīgai teritorijas attīstībai;
- Attīstīt lauku teritorijas nodrošinājumu ar visa veida resursiem, pakalpojumiem, mājokļiem, darba vietām.

Variņu pagasta teritorijas attīstības īstermiņa mērķi ir sekojoši:

- Pagasta teritorijas infrastruktūras uzlabošana
- Minimālo pakalpojumu tīkla nodrošinājums
- Inženiertehnisko tīklu sakārtošana, to nodrošinājums
- Uzņēmējdarbības vides sakārtošana.

Variņu pagasta teritorijas plānojums izstrādāts, balstoties uz vairākiem teritorijas attīstības pamatprincipiem:

- **ilgtspējīgas attīstības princips.**

Teritorijas plānojuma izstrādes procesā, lai veicinātu pagasta teritorijas ilgtspējīgu attīstību, veikta teritorijas kultūrvēsturiskā mantojuma un bioloģiskās un ainaviskās daudzveidības izpēte. Teritorijas plānojums veidots ar ideju, lai samazinātu ietekmi uz antropogēni jūtīgām teritorijām, vienlaikus veicinot pagasta attīstību kopumā, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, kur katrs teritorijas izmantošanas veids izvērtēts, lai optimāli izmantotu teritorijas attīstības resursus, radītu labvēlīgus apstākļus pagasta iedzīvotāju darbam un dzīvei; saglabātu un atjaunotu dabas un kultūrvēsturiskās vērtības nākošajām paaudzēm.

- **interesešu saskaņotības princips.**

Variņu pagasta teritorijas plānojums izstrādāts saskaņā ar Valkas rajona teritoriālo plānojumu, Nacionālo plānojumu Vidzemes plānošanas reģiona telpisko plānojumu izstrādātajiem kaimiņu pašvaldību plānojumiem. Teritorijas plānojumā iespēju robežās saskaņotas valsts, pašvaldību un privātās intereses.

- **daudzveidības princips**, kas teritorijas plānojumā nodrošina tiek ņemta vērā dabas, kultūrvides, cilvēku un materiālo resursu un saimnieciskās darbības daudzveidība.

- **detalizācijas princips**, kas teritorijas plānojumā nodrošina, ka plānojums atbilst vietējo pašvaldību detalizācijas līmenim. Tajā precizēti augstākā līmeņa plānojuma prasības un sniegti uzdevumi atsevišķu pagasta teritoriju detalplānojumu izstrādei.

- **konkurences princips**, kas nodrošina visiem teritorijā esošajiem uzņēmumiem un privātpersonām vienlīdzīgus priekšnoteikumus uzņēmējdarbībai

- **nepārtrauktības un pēctecības princips.**

Plānojums izstrādāts ņemot vērā bijušā kolhoza "Oktobris" ciemata apbūves plānojumu, teritorijas zemes ierīcības materiālus un meliorācijas plānus, pagasta teritorijā esošo mežu mežierīcības plānus. Esošie materiāli tika izvērtēti, balstoties uz izmaiņām, ko radījušas zemes reforma un zemes izmantošanas politika valstī kopumā un pagastā. Mainoties spēkā esošajam plānojuma pamatojumam, teritorijas plānojums tiek grozīts, saglabājot tās teritorijas plānojuma daļas, kuru pamatojums nav mainījies.

- **atklātības un sabiedrības līdzdalības princips.**

Pagasta iedzīvotāji, sākot ar plānojuma procesa uzsākšanu, tika iesaistīti teritorijas plānojuma izstrādes procesā, nodrošinot informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātumu. Informācija par pagasta iedzīvotāju vēlmēm un interesēm tika iegūta iedzīvotāju aptaujā.

3. Iepriekšējo ģenerālplānu izvērtējums

Pašreizējā Variņu pagasta teritorijā darbojās kolhozs "Oktobris", kura uzdevumā tika izstrādāts perspektīvais ciemata plānojums un apbūves projekts. Projekts daļēji tika realizēts, nav pabeigta inženiertehnisko tīklu būvniecība un atsevišķu individuālo dzīvojamo ēku būvniecība.

Likvidējoties kolhozam, sākoties zemes reformai un samazinoties pagasta iedzīvotāju finansiālajām iespējām, šo objektu celtniecības turpināšanai nepieciešams ekonomisks pamatojums. Nepieciešama esošo inženiertehnisko tīklu rekonstrukcija.

Pagasta teritorijā ir izveidots ceļu tīkls, izbūvēts pamatojoties uz vienu no republikā izstrādātajiem nedaudzajiem zinātniski pamatotajiem projektiem. Šajā projektā paredzētais ceļš uz "Kauliņu" fermu netika izbūvēts un tāpēc zemnieku saimniecība "Dzintarkalns" praktiski palika bez piebraucamā ceļa. Lai uzlabotu esošo situāciju pagasta padome ir piešķirusi finansējumu tilta izbūvei pār Palsas upi un sniegusi atļauju ceļa izbūvei izmantot pagastam piederošos smilts un grants resursus.

4. Variņu pagasta vēsturiskais, ģeogrāfiskais un klimatiskais apskats

Variņu pagasts ir viens no jaunākajiem pagastiem Valkas rajonā. Variņu pagasts izveidojās 1990.gada 18. oktobrī, atdaloties no Palsmanes pagasta, pamatojoties uz LR AP Prezidija dekrētu Nr.750 1990. gadā Rīgā.

Variņi atrodas Valkas rajona dienvidu daļā, 25 km no Smiltenes, 46 km no Gulbenes. Līdz rajona centram – Valkas pilsētai ir 69 km, bet līdz republikas galvaspilsētai Rīgai – 135 km.

Līdz 1970. gadam Variņi bija apdzīvota vieta Valkas rajona Palsmanes ciemā un kolhoza "Oktobris" centrs pie Palsmanes – Ūdrupes ceļa un Palsas upes. Variņos atradās kolhoza mehāniskās darbnīcas, dzirnavas, klubs, bērnu dārzs, bibliotēka, feldšeru un vecmāšu punkts, kā arī veikali, ēdnīca un pasta nodaļa Pinnītes.

Vēlāk nosaukumu "Variņi" nomainīja ar kolhoza nosaukumu "Oktobris", bet 1990. gada 18. oktobrī tika atgūts no jauna "Variņu" vārds.

Realizējot zemes reformu, ir radītas grūtības Variņu pagasta robežu noteikšanas un sakārtošanas jautājumā. Atjaunojot zemes īpašuma tiesības, tās mantiniekiem ir radīta situācija, ka zemes īpašnieka viens zemes gabals atrodas divās pašvaldību teritorijās un pat ir tā, ka viena īpašnieka dzīvojamā ēka ir viena rajona teritorijā un saimniecības ēka ir otra rajona teritorijā. Dažviet pagasta robeža nav tikusi konstatēta pie zemes mērniecības darbu veikšanas un rezultātā blakus patiesajai pagasta robežai ir nolikta jauna robeža dažādu vai vairāku metru attālumā.

Šā jautājuma atrisināšanā ir nepieciešams robežu optimizācijas projekts un tam atbilstošs finansējums rajonu pašvaldību līmenī. Šajā projektā būtu jāatrisina iedzīvotāju izteiktie lūgumi viņu īpašumus pievienot vienai vai otrai administratīvajai teritorijai ņemot vērā visus ekonomiskos un administratīvos nosacījumus, kas ir izveidojušies pēdējā laikā šajās teritorijās. Šāda projekta realizācijā būtu apsverams jautājums par atšķirīgu robežzīmju izveidošanu ar norādi par administratīvās teritorijas piederību.

Klimats Variņu pagastā ir kontinentāls salīdzinot ar valsts rietumu rajoniem, tas ir Vidzemes augstienes ziemeļu daļas pauguros, kur klimats raksturojams kā mērens un vēss. Pastāvīgā sniega sega izveidojās decembrī, un tā saglabājas līdz marta beigām, līdz ar to ziemas aukstākas un garākas, vasaras vēsākas un īsākas. Sniega sega ziemā vidēji 20-25 cm.

Gada vidējā gaisa temperatūra $+4,6^{\circ}\text{C}$. Gada visaukstākais mēnesis ir janvāris ar mēneša vidējo gaisa temperatūru no $-7,0^{\circ}\text{C}$. Vissiltākais ir jūlijs ar mēneša vidējo gaisa temperatūru $+16,1$ - $+16,5^{\circ}\text{C}$. Līdz šim novērotā gada absolūti minimālā gaisa temperatūra ir -40 - 42°C , absolūti maksimālā gaisa temperatūra ir $+33$ - $+34^{\circ}\text{C}$. Nokrišņi iespējami vidēji katru otro dienu. Gada nokrišņu summa 670-710 mm. Visvairāk nokrišņu jūlijā un augustā (mēneša nokrišņu summa 25...35 mm), vismazāk februārī un martā (mēneša nokrišņu summa 25...35 mm).

Vidējais nokrišņu daudzums gadā ir 556 mm. Palielinātais mitruma daudzums te rada labvēlīgus apstākļus pļavu augu attīstībai un vērtīgu biotopu attīstībai, kas ļauj saglabāt Latvijas unikalitāti ar tās bioloģiskās ainavas palīdzību. Pagasta teritoriju šķērso Gaujas pietekas Palsas vidusteces posms. Tagad tā ir pieteka Vizlai.

4.1. Teritorijas ģeoloģiskā uzbūve

Pagasta teritorija atrodas Vidusgaujas ieplakā, kura raksturojas kā viļņots līdzenums ap 100-110 metrus virs jūras līmeņa. Kvartāra nogulumu klāj augšdevona iežus. Kvartāra segas biezums nav liels – 8 līdz 12m. Vidusgaujas ieplaku divās daļās sadala Aumeisteru valnis. Austrumu daļa ar Variņu pagastu ir augstāka. Pauguru nogāžu slīpumi ir nelieli. Izplatītākie kvartāra nogulumu pagastā, uz kuriem ir veidojušās augsnes, ir smilts, smilšmāls un kūdra.

Ģeoloģisko pamatu veido kristāliskais pamatklintājs – arhaja un proterozoja ieži, vidēji 400 un vairāk metru dziļumā zem nosedzošās nogulumiežu kārtas. Nogulumieži sākas ar augšproterozoja (C) kārtu līdz 12 m biežumā. No kembrija (Cm) iežiem sastopami apakškembrija (Cm^2) nogulumi. Kembrija nogulumu virma atrodas apm. 400 m dziļumā. Ordovika (O) nogulumus veido apakšordoviks, vidusordoviks un augšordoviks. Apakšordovika (O^1) ieži ir galvenokārt smilšakmeņi ar aleirolītu starpkārtām, sastopami arī dolomīti un kaļķakmeņi. Iežu slāņa biezums ir apm. 50 līdz 80 m robežās. Vidusordoviks (O^2) sastāv no mālainiem merģeļiem ar pakāpenisku pāreju dolomītmerģeļos, biezums ap 50 m. Augšordoviks (O^3) sastāv no kaļķakmeņiem, kuru augšējās kārtas ir smilšaini kaļķakmeņi. Tā biezums ir ap 66-70 m. Silūra sistēmas ieži teritorijā nav raksturīgi. Devona ieži (D) veido biezu nogulumu kārtu, pat līdz 370 m. Devona sistēma veidojusies galvenokārt no ūdeņu sanesām seklas jūras apstākļos. Apakšdevons (D^1) ir ar terīgenu nogulumu raksturu. Pagastā atrodami Gardžu svītas (D^1gr) ieži līdz 15 m, kurus veido dolomītmerģeļi un smilšakmeņi ar aleirolītu starpkārtām. Virs tiem atrodas Ķemeru svīta (D^1km) sastopama vienmērīgā slānī līdz 50 m biežumā un to veido vāji, vidēji cementēti smilšakmeņi. Vidusdevonu (O) veido vairākas svītas. Pērnavas svīta (D^2pr) atrodas vidēji līdz 276 m dziļi, to galvenokārt veido smilšakmeņi. To noslēdz smilšaini merģeļi un dolomīti. Narvas svīta (D^2nr) veidota no karbonātiežiem – dolomītiem un dolomītmerģeļiem ar smilšakmeņu un mālu starpkārtām. Narvas svītas dziļums sasniedz 300 m. Arukilas svīta (D^2ar) sastopama visā rajona teritorijā. Tās biezums pat 93 m un sastāv galvenokārt no smilšakmeņiem. Burtnieku svīta (D^2br) lielā daļā teritorijas veido zem kvartāra virsmas un to veido smilšakmeņi un aleirolīti līdz 87m biežumā. Arī augšdevonu (D^3) veido vairākas svītas. Līdz 90 m biežā Gaujas svīta (D^3gj) raksturīga Valkas rajona dienviddaļai – Variņiem. To veido vāji cementēti gaišpelēki un balti kvarca smilšakmeņi un aleirolīti. Amatas svīta (D^3am) pēc rakstura līdzīga, tikai tajā vairāk mālu. Pļaviņu svīta (D^3pl) veidojas no merģeļu, mālu un dolomītu mijas, Palsas lejtecē tā vietumis atsedzas upes krastos. Salaspils svīta (D^3slp) veido teritorijas lielas daļas pamatiežu virsmu. Svītas sastāvs sarežģīts – merģeļi vai dolomītmerģeļi apakšdaļā, augstāk māli, dolomīti, vietām ģipsakmens. Ģipsakmens atrodas zem biezas augstāk esošo nogulumu kārtas un tas praktiski nav izmantojams, jo kārtas biezums ir nedaudzi metri. Daugavas svīta (D^3dg) raksturīga arī Variņu ziemeļdaļai un to veido dolomītmerģeļi vai mālaini dolomīti. Pagasta teritorijā sastopamas arī šeit mazizpētītas Kalešu svītas (D^3ktl) un lielākā daļa pagasta teritorijā Ogres svītas (D^3og), kas sastāv no konglomerātiem, smilšakmeņiem, aleirolītiem un merģeļiem.

Kvartāra (Q) nogulumi veidojušies pēdējā ledus laikmeta un pēcloduslaikmeta laikā un vislielākā mērā formē zemes virsmu un tās reljefu. Tie ir dažādi pēc konkrētajiem veidošanās mehānismiem un pieder pie dažādām svītām.

Pagasta teritorijā sastopami sekojoši pleistocēna nogulumi:

- ◆ Eoliskie nogulumi (vIIIbI³) . g.k. smiltis;
  - ◆ Aluviāli nogulumi aIIIbI³) – smiltis, smilti-grants, grants-olji, aleirīts;
  - ◆ Limnoglaciālie piededāja nogulumi (lg^{p9}IIIbI³) – māls, aleirīts, smiltis, grants;
  - ◆ Limnoglaciālie iekšledus nogulumi (lg^gIIIbI³) – māls, aleirīts, smiltis;
  - ◆ Fluvioglaciālie piededāja nogulumi (f^gIIIbI³) – smilti, smilts-grants, grants-olji,;
  - ◆ Fluvioglaciālie iekšledāja nogulumi (f^{p9}IIIbI³) – smilti, smilts-grants, grants-olji, aleirīts;
  - ◆ Glaciģēnie nogulumi (gIIIbI³) – morēnas smilšmāls un mālsmilts;
- No holocēna slāņiem pagastā sastopami purvu nogulumi (bIV) – kūdra.

Pazemes ūdeņi.

Kvartāra ūdensnesēja slāņi.

Ūdens horizontu slāņu biezums ir no dažiem desmitiem centimetru līdz pat 25 m kēmu pauguros un osu grēdās. Kvartāra ieži, kaut poraini, tomēr izceļas ar īpaši labu filtrāciju (1,5 – 3 m/dnn.). Ūdeņi ir bezspiediena, urbumu debiti nepārsniedz 5 l/s, akām tie ir vēl zemāki un nepārsniedz 0,2 l/s.

Ūdeņi ir vāji mineralizēti līdz 0,4 g/l un galvenie komponenti - magnija un kalcija hiroģēnkarbonāti. Vietām novērojam organisks piesārņojums. Kopumā kvartāra ūdeņus izmanto individuālajā ūdensapgādē, taču centralizētu sistēmu nozīmes tiem nav. Horizonts ir vāji aizsargāts pret piesārņojums. Ievērojot attiecīgus sanitāros aizsardzības noteikumus, kvartāra ūdeņus var izmantot lokālām ūdensapgādes sistēmām ar nelielu patēriņu.

Pirmskvartāra ūdensnesēja slāņi.

Šie slāņi ir nozīmīgākie un perspektīvākie ūdens ieguvei Variņu pagastā. Šeit sastopams Pļaviņu-Kalešu ūdensnesēja komplekss. Tā dziļums svārstās no dažiem metriem līdz dažiem desmitiem metru. Kompleksu veido spiedūdeņi. Urbumu debiti sasniedz pat 11,7 l/sek. Ūdeņi maz mineralizēti (līdz 0,5 g/l), novērojami karbonāti, atsevišķos gadījumos arī sulfātu klātbūtne.

Arukilas-Amatas komplekss raksturīgs visam Valkas rajonam. Komplekss atrodas zem Pļaviņu-Katlešu nogulumiem un tā biezums sasniedz pat 300 m. Iežiem raksturīga vidēja un laba (līdz 10 m/dienn.) filtrācija. Urbumu debiti tuvojas 20l/sek. Mineralizācija zema (līdz 0,5 g/l), bet ūdeņu vērtību samazina dzelzs klātbūtne, pat līdz 6,1 mg/l. Šo slāņu dziļuma dēļ tos nav racionāli izmantot.

Pamatā pagastā lielāko ūdensapgādes sistēmu apgādei ir izmantoti Gaujas un Daugavas ūdens horizonti.

Gaujas (D³gI) ūdens horizonta virsma Variņu ciematā atrodas 165 m dziļumā no zemes virsmas. Gaujas horizontu veido teriģēnas izcelsmes ieži – smilšakmeņi ar māla un aleirolīta starpkārtām. Ūdensapgādei izmantojamais intervāls ir 164,5-184 m dziļumā. Ūdens mineralizācija līdz 0,32 g/l, cietība līdz 5,6 mmol/l, ir paaugstināts dzelzs saturs. Eksploatācijas urbuma īpatnējais debits - 0,3 l/sek, debits – 4 l/sek. (13888 urbuma pases dati).

Daugavas ūdens horizonta virsma pagastā "Sauju" rajonā atrodas 63 m dziļumā no zemes virsmas. Horizontu veido karbonātiski ieži – dolomīti ar dolomītmerģeļa starpkārtām. Ūdensapgādei izmantojamais intervāls atrodas 67,5-85 m dziļumā. ūdens mineralizācija līdz 0,34 g/l, cietība līdz 5,7 mmol/l, ir paaugstināts dzelzs saturs. Eksploatācijas urbumu īpatnējais debits 0,2l/sek., debits – 3 l/sek. (13887. urbuma pases dati)

Pazemes ūdeņus no piesārņošanas neaizsargājamiem gruntsūdeņiem atdala kvartāra vāji caurlaidīgie nogulumi – smilšmāli un mālsmilts, kuru kopējais biezums no 25 m (urb.13888) līdz 36m (urb. 13887).

4.2. Ģeoloģiskie un bioloģiskie resursi.

Variņu pagasta teritorija aizņem 101 km². Lauksaimniecībā izmantojamā zeme (LIZ) – 3554 ha un tas ir 35% no pagasta kopplatības. Pēc stāvokļa uz 01.01.2005. nosusinātas ir 2294 ha vai 64% lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Nosusinātajās platībās ierīkotas sekojošas meliorācijas sistēmu būves un ierīces:

- regulētas upes - 15,5 km;
- ūdensnotekas - 124 km;
- caurtekas - 94 gb.;
- drenu garums - 1349 km
- liela diametra kolektori – 2,5 km;
- drenu akas – 279 gb.

Ierīkoto meliorācijas sistēmu būvju un ierīču bilances vērtība 322590 Ls, vidējais meliorācijas objektu nolietojums 41%. Pēdējie apsekošanas dati rāda, ka Variņu pagastā meliorācijas sistēmu tīkls nestrādā projektētajā režīmā 174 ha vai 7,6% platībā no kopējās meliorētās platības. Ir nepieciešama šo meliorācijas sistēmu un būvju rekonstrukcija vai renovācija:

- Valsts nozīmes ūdensnotekām - 8 km garumā;
- Koplietošanas ūdensnotekām - 12 km garumā
- Viensaimniecības nozīmes ūdensnotekām - 21 km garumā;
- drenu vadu tīklam - 88 km garumā;

Variņu pagasta teritorijā pamatā (Augšņu agroķīmiskās kartēšanas lieta, Republikas zinātniska ražošanas apvienība "Ražība", Rīga, 1992.) ir velēnu podzolētas, virspusēji glejotas augsnes. LIZ vidējais novērtējums 36,7 balles. Salīdzinājumam – tīrumu vidējais novērtējums ir 39 balles un nosusināto tīrumu vidējais novērtējums ir 42,6 balles. Lielākā daļa pagasta augsnes ir vāji skābas (pH 5,6-6,0), vāji skābas līdz neitrālas (pH 6,1-6,5 un neitrālas (pH>6,5).

Pagasta teritorijā nav novērotas būtiskas augsnes erozijas (vēja, ūdens).

To sekmē pagasta lielā mežainība - 56% un teritorijas noteces apstākļi. Ir novēroti dažādi atsevišķi Palsa upes krasta joslas lokāli izskalojumi, kurus izraisa bebru veidotie ūdens nosprostojumi.

Pagasta teritorijā ir novērojama atsevišķu lauksaimniecībā izmantojamo zemju aizaugšana ar krūmiem, kas atsevišķās vietās degradē ainavu. To veicina patreizējā ekonomiskā situācija laukos, kur mazo saimniecību īpašnieki nevar nodrošināt rentablu saimniecisko darbību. Šobrīd ir vērojamas pozitīvas tendences sakarā ar lauksaimniecisko zemju subsīdiju programmu īstenošanu.

Pagasta teritorijā ir ģeoloģiski izpētītas grants un smilts atradnes – Lielmeži 9,5 ha platībā, Lindes-1 6,2 ha platībā, Lazdiņi 12 ha platībā un Lindes-2 4,9 ha platībā. Detalizēta informācija par atradņu ģeoloģiskās izpētes datiem, to raksturlielumiem pieejama pagasta padomē. Bez tam, ir zināmas neliela apjoma (līdz 1 ha) grants iegulas. Atvērto atradņu raksturlielumi, saskaņā ar to pases datiem, aprakstīti šī plānošanas dokuments 28 lpp. Pagasta teritorijā ir nelieli kūdras lauki, kuri tika izmantoti kā līdzeklis augšņu ielabošanai. Ir zināms, ka pagasta teritorijā ir saldūdens kaļķa iegulas. To daudzums un teritorijas nav pētītas.

Pagasta teritorijā ir daudzas mākslīgi veidotas ūdenskrātuves. Tās izveidoja bijušais kolhozs Oktobris, zivju audzēšanai un ganību laistīšanai. Lielākās no tām - Vilciņu dīķis, Zaķu dīķis un Siliņu dīķis. Patreizējā ekonomiskā situācija nav labvēlīga zivju audzēšanai, ne arī dīķu izmantošanai ganību laistīšanai. Laistāmās iekārtas un sūkņu stacijas ir demontētas. Zivju audzēšana ir pārtraukta (zivju ataudzēšanai nepieciešamais materiāls likvidēts). Dīķi ir dažādu privāto zemes īpašnieku apsaimniekošanā, kuri tos izmanto pēc saviem ieskatiem vai vispār neizmanto. Tāpēc šīs platības aizaug ar krūmiem.

Variņu pagasta teritorija ir Gaujas upes baseinā. Teritorijā ir 13 dažāda garuma upes un strauti (skat. 4.tabulu). Lielāka ir Palsa ar baseina laukumu 238 km². Teritorijas reljefa formas rada labus noteces apstākļus, tādēļ teritorijas purvainība ir neliela (5%), nokrišņu daudzums vidēji 650-700 mm. Upju tīkla vidējā biežība 0,60 km uz 1 km².

Pagasta teritorijā esošās upes Šepka un Palsa ir noteiktas kā prioritāro zivju ūdeņu upes (MK 12.03.2002. not. Nr.118 2.¹ pielikums). Vizlas upe šajos noteikumos minēta posmā no Vizlas līdz grīvai. Prioritārie zivju ūdeņi ir saldūdeņi, kuros nepieciešams veikt ūdens aizsardzības vai ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumus, lai nodrošinātu zivju populācijai labvēlīgus apstākļus (MK 12.03.2002. not. Nr.118 p.8-10.) Prioritāros zivju ūdeņus iedala:

- lašveidīgo zivju ūdeņos, kuros iespējams nodrošināt lašu, taimiņu, strauta foreļu, alatu un sīgu eksistenci (Palsa, Šepka, Vizla).
- karpveidīgo zivju ūdeņos, kuros dzīvo vai kuros iespējams nodrošināt karpu dzimtas zivju, kā arī līdaku, asaru un zušu eksistenci .

Bez tam, pagasta teritorijā ir arī citas mazākās ūdensteces, kuru zivsaimnieciskais raksturojums nav ievērojams.

Pagasta teritorijas lielāko daļu klāj meži – 56%, kā arī pieguļošajās teritorijās pārsvarā ir lieli mežu masīvi. Mežiem kā dabas bagātībai, kas kalpo pamatā meža materiālu ieguvei, ir liela nozīme vides pašattīrīšanās procesā, cilvēku atpūtas un veselības uzlabošanā. Mežos mītošās zvēru un putnu sugas ļauj organizēt medības medību tiesību ieguvējiem. Patreizējā ekonomiskā situācija ir radījusi apstākļus, kas veicina pastiprinātu mežu izciršanu. Mežizstrādē pielietotās tehnoloģijas ne vienmēr atbilst apsaimniekotā meža tipam, kā rezultātā veidojas labvēlīgi apstākļi meža kaitēkļu pārmērīgā savairošanās un meža ceļu iznīcināšanā. Šie faktori ne vien rada materiālus zaudējumus, bet arī degradē ainavisko vidi.

Bez tam, kā ainaviski vides degradējošs faktors ir lauksaimniecībā izmantojamo zemju aizaudzēšana ar krūmiem un mežu. Variņu pagastā nav novērojama pārmērīga platību aizaudzēšana ar krūmiem. Ir atsevišķas teritorijas, kuras ir ieteicamas apmežošanai, jo šo teritoriju izvietojums un augsnes zemā produktivitāte rada ekonomiskus priekšnoteikumus šādai darbībai.

Pagasta teritorijā, pamatā tie ir meži, ir izveidotas divas aizsargājamas dabas teritorijas, kā arī ornitoloģiskie mikroliegumi. Tas ir dabas liegums Šepka un Lielais purvs, kuru apsaimniekošana noteikta saskaņā ar likumu un noteiktajiem aizsardzības pasākumiem (MK noteikumi Nr.415). Pagasta teritorijā ir trīs dižkoki: Vilciņu ozols, Raušu priede (priede ir nokaltusi) un Lielā priede.

Kopumā Variņu pagasta teritorijas dabas daudzveidība ar Palsas upes ieleju, vietām pirmatnēju, neskartu dabu var attīstīt dabas tūrismu. Pie tā attīstīšanas nepieciešama vairāku pašvaldību sadarbība tūristu taku, informācijas un apkalpojošās struktūras izveidē.

4.3.Vides kvalitāte, antropogēnās slodzes

Antropogēnās slodzes – vielas, objekti un procesi, kas rada slodzes uz dabas komponentiem vai teritorijām un ir saistīti ar cilvēka saimniecisko un cita veida darbību. Antropogēnās slodzes var izmērīt un aprēķināt. Lai nodrošinātu vides kvalitāti, tiek izstrādāti normatīvi un kritēriji, kas reglamentē maksimāli pieļaujamo slodzi uz apkārtējo vidi, nosakot piesārņojošo vielu izplūdes – novadīšanas apjomus un piesārņojošo vielu koncentrāciju tajos. Kā arī kaitīgo fizikālo iedarbību uz apkārtējo vidi un radiācijas līmeni.

Antropogēno slodžu normatīvus un limitus, to noteikšanas un kontroles metodes apstiprina Ministru kabinets (22.05.1997.)

Antropogēnā vide – Cilvēka darbības rezultātā pārveidota vide.

Vides kvalitātes normatīvā regulēšana.(1997.gada 22.maija likuma redakcija, kas stājās spēkā no 25.06.1997.)

Saimnieciskās un cita veida darbības negatīvo ietekmi uz apkārtējo vidi ierobežo vides kvalitātes normatīvi un standarti

Nacionālos vides kvalitātes normatīvus apstiprina Ministru kabinets. Vides kvalitātes normatīvi un standarti ir obligāti visiem vides un dabas resursu lietotājiem.

4.4. Augsnes piesārņojums, ceļu piesārņojuma zonas

Variņu pagastā nav izvietotas ražotnes, kas varētu būtiski radīt augsnēs piesārņojumu ar ilgstoši kaitīgu ietekmi. Ir atsevišķas lokālas vietas, pamatā bijušo kolhozu lielfermas, degvielas un ķīmikāliju novietnes, kas perspektīvā būtu jāapseko un jāveic šo teritoriju izpēte. Šādu objektu un teritoriju saraksts ir sastādīts un iesniegts reģionālai vides pārvaldei atbilstošas republikas nozīmes datu bāzes izveidei, ar mērķi šādu teritoriju apzināšanai un klasificēšanai, lai sniegtu informatīvo atbalstu pašvaldībām un zemes īpašniekiem šo teritoriju sakārtošanai (skat. tabulu). Pagasta teritoriju šķērso I šķiras Valsts autoceļš Smiltene – Gulbene, gar kuru būtu iespējama piesārņojuma uzkrāšanās no auto gāzēm, eļļu noplūdēm un riepu nodilšanas. Jāpiezīmē, ka lielākā daļa šā ceļa ir izbūvēta (80-tie gadi) pa jaunu vietu un tiek ekspluatēta salīdzinoši īsāku laiku. Pārējie ceļi ir ar mazāku kustības intensitāti - maznozīmīgāki. Ceļa joslu piesārņojuma līmeņa noteikšana un, ja nepieciešams, aizsardzības pasākumu veikšana būtu jānodrošina to uzturētājinstitūcijām.

Piesārņotās vai potenciāli piesārņotās vietas Variņu pagasta teritorijā

1.tabula

Vietas nosaukums, adrese, atrašanās vietas orientieri, Nr kartē	Zemes īpašnieks, nomnieks un valdītājs šobrīd	Objekta atrašanās vietas pašreizējais zonējums teritorijas plānojumā	Kādas piesārņojošās darbības veiktas kādreiz	Laika periods, kurā darbojas (-ās) piesārņojošais objekts	Vietas aptuvenā platība, (ha)	Tuvumā esoši, jūtīgi objekti
SIA Palsa mehāniskais sektors, degv. Nr.1	SIA Palsa	Jauktas ražošanas teritorijas	Degvielas, smērvielas	No 1979. Gada	2.0	Palsas upe
SIA Palsa putnu ferma Nr.2	SIA Palsa	Jauktas ražošanas teritorijas	Putnu mēsli	No 1965. Gada	2.5	Nav
SIA Palsa ķīmikāliju noliktava Nr.3	SIA Palsa	Lauksaimniecībā izmantojamā zeme	Ķīmikāliju uzglabāšana	No 1980. Gada	0.1	Nav
SIA Palsa liellopu komplekss "Saujas" Nr.4	SIA Palsa	Jauktas ražošanas teritorijas	Virca, kūtsmēsli	No 1978. Gada	2.0	Palsas upe
SIA Palsa liellopu ferma "Siliņi" Nr.5	SIA Palsa	Jauktas ražošanas teritorijas	Virca, kūtsmēsli	No 1974. Gada	1.5	Vizlas upe
SIA Palsa liellopu ferma "Kulķi" Nr.6	SIA Palsa	Jauktas ražošanas teritorijas	Virca, kūtsmēsli	No 1986. Gada	1.5	Nav
Variņu pagasta izgāstuve. Nr.7	Variņu pagasta padome	Rekultivējamā sadzīves atkritumu izgāstuve	Sadzīves atkritumi	No 1992. Gada līdz 2000. Gadam	1.5	Nav
Variņu pagasta dzīvnieku kapsēta "Rauši" Nr.8	Variņu pagasta padome	Apmežot ieteicamās lauksaimniecības zemes	Dzīvnieku atliekas	No 2000. Gada līdz 2003. Gadam (slēgta un rekultivēta)	0.1	Nav

4.5. Ūdeņu piesārņojums, notekūdeņu attīrīšanas ietaises

Pagasta teritorija nav pakļauta tiešai nozīmīgai ūdens, gaisa piesārņojuma ietekmei. Pēc kvalitatīvā stāvokļa (J.Eipurs 1995.) Palsas upes piesārņojums pagasta robežās līdz pagasta ciematam atbilst III kl.- mezasaprobie, vāji piesārņotie ūdeņi un tālāk aiz ciemata teritorijas IV kl. mezasaprobie, mēreni piesārņotie ūdeņi. Pārējo upju piesārņojums atbilst III piesārņojuma klasei. No iepriekš teiktā var secināt, ka Variņu pagasta ūdensbaseinu stāvoklis piesārņojuma ziņā ir ar vāju, līdz mērenu piesārņotības pakāpi.

Pagastā izbūvētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, 2 paralēlas BIO – 100, ar izplūdi Palsas upē (N500213), pie kuras pieslēgta pagasta centra apbūves kanalizācijas vadu sistēma. Variņu pagasta padome ir saņēmusi B kategorijas atļauju piesārņojošai darbībai (Nr.144 10.11.2004.) Notekūdeņu ekspluatācijas rezultātā rodas aptuveni 20 t/gadā notekūdeņu dūņas. Dūņu kompostēšanai Variņu pagasta padome ir saņēmusi reģionālās vides pārvaldes tehniskos noteikumus Nr.949000-299 notekūdeņu dūņu kompostēšanas laukuma ierīkošanai. Paredzētā darbības vieta "Ezerkalni", zemes kadastra Nr. 94900020061.

Bez tam pagastā uzņēmējdarbības veikšanai atbilstošas kategorijas piesārņojošas darbības nodrošināšanai apliecinājumus ir saņēmuši uzņēmumi:

- ◆ SIA "Palsa" – B kategorijas apliecinājums Nr.061 – putnu ferma ar kautuvi
- ◆ SIA "Palsa" – C kategorijas apliecinājums Nr. 9490-095 – Jaunzemu ferma
- ◆ SIA "Palsa" – C kategorijas apliecinājums Nr. 9490-097 – Ķenģu ferma
- ◆ SIA "Palsa" – C kategorijas apliecinājums Nr. 9490-112 - Siliņu ferma
- ◆ SIA "Palsa" – C kategorijas apliecinājums Nr. 9490-113 – Kuļķu ferma
- ◆ SIA "Palsa" – C kategorijas apliecinājums Nr. 9490-121 – Sauju ferma un kautuve
- ◆ SIA "Dzērve" – C kategorijas apliecinājums Nr. 949000-450 – Dzērvītes, kokapstrāde
- ◆ SIA "Dzērve" – C kategorijas apliecinājums Nr. 949000-451 – Ozoli kokzāģētava
- ◆ LKS "Sliepi" – C kategorijas apliecinājums Nr. 949000- 452 – Dzērvītes kokzāģētava

Notekūdeņu attīrīšanas kvalitātes pārbaudes tiek veiktas regulāri un to atbilstība noteiktajām normām ievērota, veicot pārbaudi laikā atklāto trūkumu novēršanu.

Variņu pagasta attīrīšanas iekārtu 2x BIO-100 atļauto notekūdeņu daudzums un izplūde

2.tabula

Izplūdes vietas identifikācijas Nr.	Ģeogrāfiskās koordinātas Z platums	Ģeogrāfiskās koordinātas A garums	Ūdenstīpnes nosaukums	Kods	Notekūdeņu daudzums m ³ /d vid.	Notekūdeņu daudzums m ³ /gadā vid.
N500213	57 ⁰ 19' 33"	26 ⁰ 10'23"	Palsa	52742300	80,4	29338

Atļautā piesārņojošo vielu limitējošas koncentrācijas un piesārņojuma slodze notekūdeņos

3.tabula

Piesārņojoša viela, parametrs	Maksimāli pieļaujamā piesārņojošo vielu koncentrācija, mg/l	Piesārņojuma slodze, t/g
Suspendētas vielas	< 35	1,0269
BSP ₅	< 25	0,7335
ĶSP	< 125	3,6673

Par bioloģisko attīrīšanas iekārtu notekūdeņu ķīmisko analīžu veikšanu Variņu pagasta padome ir noslēgusi līgumu ar Valmieras reģionālās vides pārvaldi (VARAM). Variņu pagastā ir sastādīts ūdens ieguves un notekūdeņu iekārtu efektivitātes un kontroles sistēmas perspektīvais plāns, kā arī vides aizsardzības pasākumu plāns.

Pēc faktiski piesārņojošo vielu daudzuma analīzes 2003. gadā ir aprēķināta attīrīšanas efektivitāte(%): BSP₅ – 87%, ŅSP – 78%.

Variņu pagastā plānots, pirms attīrīto notekūdeņu ieplūdes Palsā, uzstādīt notekūdeņu instrumentālās uzskaites skaitītāju un līdz 2008. gadam nodot ekspluatācijā notekūdeņu sūkņu staciju notekūdeņu novadīšanai no nosēdakas "Līvānu māja".

Fermu un citu ražotņu teritorijas, kurām izbūvētas lokālās attīrīšanas ietaises to atbilstību noteiktajām normām uzrauga un uztur ražotņu īpašnieki.

4.6. Sadzīves un citu atkritumu savākšana uzglabāšana vai utilizēšana.

Ar 2002.gada 25. janvāri Variņu pagasta pašvaldība ir iestājusies reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas organizācijā – Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija (ZAAO). Sadzīves atkritumu un kritušo dzīvnieku savākšanu un izvešanu nodrošina saskaņā ar ZAAO izstrādāto plānu un grafiku. Daudzi individuālo māju un citu objektu īpašnieki ir noslēguši līgumus ar ZAAO par atkritumu savākšanu.

Pagasta teritorijā esošā atkritumu izgāztuve "Ezerkalns" un kritušo dzīvnieku kapsēta "Rauši" ir slēgta. Atkritumu izgāztuves teritorijā ir veikta rekultivācija. Kritušo dzīvnieku kapsēta rekultivēta un paredzēta apmežot. Kokapstrādes atkritumu, skaidu savākšana, utilizēšana ir katra ražošanas iekārtu īpašnieka pienākums, atbilstoši likumdošanā noteiktajā veidā un kārtībā.

Pagastā lielākais kokapstrādes uzņēmums SIA "DZĒRVE" un LKS "SLIEPI" skaidas un citus kokapstrādes atkritumus sadedzina sava uzņēmuma katlumājā.

Kokogļu ražotne UPĪTES uz laiku ir slēgta un iekonservēta. Tās darbības atjaunošanā par atkritumu un cita piesārņojuma likvidāciju atbilstoši likumdošanai nodrošina ražotnes īpašnieks.

Slēdzot esošo atkritumu izgāztuvi nav radīta praktiski darbojošās sistēma lielo atkritumu (būvgruži, nolietota sadzīves tehnika u.c.) savākšanai. Ar šo darbu organizāciju nodarbojas ZAAO, taču pasūtītājam, vienkāršam lauku iedzīvotājam izmaksas ir dārgas patreizējā ekonomiskajā situācijā (piemēram, viena lielākā konteineru piegāde un būvgružu aizvešana izmaksā ap 160 Ls.) Arī izvedot patstāvīgi ar savu transportu tas izmaksā dārgi jo tuvākā šādu atkritumu savākšanas un utilizēšanas vieta ir Cēsu rajonā. Rezultātā mežu masīvos ir atrodami dažādi atkritumi. Lai rastu problēmas atrisinājumu būtu nepieciešamas atkritumu savākšanas un utilizēšanas tīkla sabiezīnāšana un izmaksu samazināšana atbilstoši iedzīvotāju maksātspējai.

4.6.1. Saistošie noteikumi

Par Variņu pagasta sadzīves atkritumu savākšanu transportēšanu, šķirošanu, pārstrādi un noglabāšanu.

1. Lietotie termini un to skaidrojumi.

1.1. Atkritumi ir sadzīvē un saimnieciskās darbības rezultātā radušies vielu vai priekšmetu pārpalikumi, no kuriem to īpašnieks (lietotājs) grib atbrīvoties un kuru sakārtota, pārdomāta savākšana, transportēšana uz pārstrādes vai noglabāšanas vietām ir viens no tīras, veselīgas apkārtējās vides pamatnosacījumiem.

1.2. Sadzīves atkritumi ir:

- ◆ Mājsaimniecības atkritumi (tai skaitā virtuves atkritumi, papīrs, kartons, stikls, metāls, plastmasa, audumi un citi atkritumi);
- ◆ Uzņēmumu, biroju, veikalu, skolu, bērnu iestāžu, sabiedriskās ēdināšanas u.tml. iestāžu radītie atkritumi, kuri pēc satura ir līdzīgi mājsaimniecības atkritumiem

1.3. Speciālie atkritumi, kas netiek pieskaitīti pie sadzīves atkritumiem un nav bīstamie atkritumi, ir:

- ◆ Celtniecības un ēku (būvju) nojaukšanas procesos radušies atkritumi (būvgruži, ielu seguma atkritumi, izraktā zeme u.tml.);
  - ◆ Ielu un citu teritoriju uzkopšanas laikā radušies atkritumi;
  - ◆ “Zaļie” atkritumi (zāle, zari, lapas, koki un citas augu daļas);
  - ◆ Citi īpaši atkritumu veidi (piem. slimnīcu, ražošanas atkritumi).
- 1.4. Lielgabarīta sadzīves vai speciālie atkritumi, kurus to izmēra dēļ nevar un nedrīkst ievietot atkritumu tvertnēs.
  - 1.5. Bīstamie atkritumi un to savākšanas noteikumi ir formulēti Latvijas Republikas likumā “Par bīstamajiem atkritumiem”.
  - 1.6. Atkritumu ražotājs ir fiziska vai juridiska persona, kura savas darbības rezultātā rada atkritumus.
  - 1.7. Atkritumu saimniecība ir tautsaimniecības nozare, kas ietver atkritumu savākšanu, šķirošanu, transportēšanu, kā arī dažāda veida pārstrādi (otrreizējo izejvielu pārstrādi, kompostēšanu, enerģijas atgūšanu – biogāzes ieguvī, sadedzināšanu u.tml) un noglabāšanu.
  - 1.8. Atkritumu apsaimniekotājs ir uzņēmums, cita juridiska vai fiziska persona, kura saskaņā ar šo noteikumu 6. punktu, veic punktā 1.7. paredzētās funkcijas.

2. Vispārējie noteikumi.

- 2.1. Variņu pagasta padome ir atbildīga par veselīgu un tīru vidi savā teritorijā, tā organizē un kontrolē savā administratīvajā teritorijā atkritumu saimniecības darbību, saskaņā ar spēkā esošo Latvijas Republikas likumdošanu un šiem noteikumiem.
- 2.2. Ikviens zemes gabala īpašnieks (nomnieks), ēku (būvju) īpašnieks, nomnieks (īrnieks) Variņu pagastā ir atkritumu ražotājs un atbild par atkritumu savākšanu un izvešanu no savā īpašumā vai lietošanā esošās platības. Viņam jāiekļaujas pagasta atkritumu apsaimniekošanas pasākumu realizēšanā gan ar savu darbību, gan maksu par sniegtajiem pakalpojumiem.
- 2.3. Sadzīves atkritumu izvešanu, pārstrādi un noglabāšanu Variņu pagasta teritorijā veic “ZAAO” SIA BO “Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija”.
- 2.4. Atkritumu ražotājiem ir jāsedz visi atkritumu saimniecības izdevumi. Maksājumu tarifu nosaka SIA BO “ZAAO”, vienojoties ar atkritumu ražotājiem un tos apstiprina Variņu pagasta padome.
- 2.5. Atkritumu tvertnes ir atkritumu apsaimniekotāja SIA BO “ZAAO” īpašums.
- 2.6. Variņu pagasta sadzīves atkritumu izgāztuve “Ezerkalns” ar 2001. gadu tiek slēgta un nodota rekultivācijai.
- 2.7. Šie noteikumi ir saistoši visām fiziskām un juridiskām personām – sauso sadzīves atkritumu ražotājiem un savācējiem Variņu pagasta administratīvajā teritorijā.

3. Atkritumu saimniecības mērķi un uzdevumi.

- 3.1. Samazināt atkritumu rašanos un daudzumu to izcelsmes vietās.
- 3.2. Pakāpeniski ieviest sašķirotu otrreiz izmantojamo un pārstrādājamo sauso atkritumu savākšanu sadarbībā ar SIA BO “ZAAO”.
- 3.3. Radīt higiēniski un ekoloģiski drošu vidi Variņu pagastā.

4. Zemes gabala īpašnieka (nomnieka) un ēku (būvju) īpašnieka, nomnieka (īrnieka) pienākumi un atbildība.

- 4.1. Ikviens zemes gabala īpašnieks (nomnieks), ēku (būvju) īpašnieks, nomnieks (īrnieks) ir atbildīgs par atkritumu savākšanu un izvešanu no sava īpašuma, neatkarīgi no tā, vai šis īpašums nav reģistrēts Nekustamā īpašuma reģistrā vai Zemesgrāmatu nodaļā un viņam ir jāiekļaujas Variņu pagasta padomes atkritumu apsaimniekošanas pasākumu realizēšanā gan ar savu darbību, gan samaksu par sniegtajiem pakalpojumiem.

- 4.2. Zemes gabala īpašnieka (nomnieka) un ēku (būvju) īpašnieka, nomnieka (īrnieka) pienākumi ir:
- ◆ Iekļauties Variņu pagasta kopējā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā:
    - Uztādot atkritumu urnas pie sabiedriskas nozīmes ēku ieejas, izejas un iztukšot tās regulāri;
    - Sniegtot pašvaldībai ziņas par iedzīvotāju skaitu, kas dzīvo vai saimnieko uz īpašnieka (nomnieka) zemes nogabalu vai viņa ēkas (būves) nomnieka organizācijām un firmām, to darba profilu, atkritumu veidu un daudzumu;
    - Pie jebkurām izmaiņām, sniegtot pašvaldībai ziņas par iedzīvotāju skaitu un nomnieku, un viņu darba profilu izmaiņām, kas skar saražoto atkritumu daudzuma izmaiņas.
  - ◆ Slēdzot īres un nomas līgumus ar īrniekiem un nomniekiem, paredzēt maksu par atkritumu savākšanu un izvešanu, saskaņā ar SIA BO "ZAAO" noteiktajiem un Variņu pagasta padomes apstiprinātajiem tarifiem par atkritumu saimniecības sniegtajiem pakalpojumiem.
  - ◆ Organizēt uz zemes gabala radušos sauso sadzīves atkritumu savākšanu ar SIA BO "ZAAO" un Variņu pagasta padomes noteikumiem un prasībām;
  - ◆ Izveidot un uzturēt kārtībā pievedceļus un atkritumu tvertņu laukumus, kas paredzēti sauso sadzīves atkritumu savākšanai un nodrošināt ērtu specializētā transportlīdzekļa piekļūšanu atkritumu tvertnēm, to iztukšošanas dienā, jebkurā gadalaikā;
  - ◆ Teritorijās, kur sausos sadzīves atkritumus savāc no iedzīvotājiem, izmantojot konteinerus, pēc atkritumu izvešanas, jānodrošina attiecīgās teritorijas tīrība;
  - ◆ Nomāt tvertnes un citus atkritumu savākšanas līdzekļus nepieciešamā skaitā, kas tiek noteikts ņemot vērā atkritumu veidošanās normatīvos daudzumus un izvešanas biežumu;
  - ◆ Atkritumiem izmantot tikai apkalpojošās organizācijas atzītās tvertnes un citus savākšanas līdzekļus;
  - ◆ Izmantot uzstādītās atkritumu tvertnes un iekārtas tikai tiem paredzēto atkritumu savākšanai;
  - ◆ Uzturēt atkritumu tvertnes lietošanas kārtībā, tīras un regulāri tās dezinficēt;
  - ◆ Sašķirot atkritumus to rašanos vietā, ja Variņu pagasta padome vadoties pēc SIA BO "ZAAO" vajadzībām būs paredzējusi pielietot dalītās atkritumu savākšanas tvertnes;
  - ◆ Nodrošināt lielgabarīta atkritumu (piemēram, mēbeles, matračī, liela izmēra sadzīves tehnikas, mājsaimniecības priekšmetu, iepakojuma u.tml.) nogādāšanu uz pārstrādes vai noglabāšanas vietām ar savu transporta līdzekli, vai izmantot atkritumu transportēšanas organizācijas pakalpojumus par atsevišķu samaksu;
  - ◆ Atkritumu tvertņu tukšošanas laikā mazgabarīta tvertnes un atkritumu maisus no privāto īpašumu slēgtajiem pakalpojumiem novietot specializētajam transportlīdzeklim pieejamā vietā (tā lai netraucētu gājēju un transportlīdzekļu kustību).
- 4.3. Aizliegts izmest atkritumus ārpus sava īpašuma teritorijas: uz ielām, skvēros, parkos, mežos, kā arī citās to savākšanai vai noglabāšanai neatļautās vietās.
- 4.4. Virtuves atkritumu trūdošās organiskās daļas kopā ar citiem "zaļajiem" atkritumiem ir atļauts atbilstoši metodikai kompostēt.
- 4.5. Aizliegts bērt ielu saslaukas sauso sadzīves atkritumu tvertnēs.
- 4.6. Masu pasākumu organizatoram jānodrošina attiecīgās teritorijas sakopšana diennakts laikā pēc pasākuma beigām.

5. Iedzīvotāju pienākumi.

- 5.1. Ikviens Variņu pagasta iedzīvotāja pienākums ir iekļauties pagasta kopējā atkritumu savākšanas sistēmā, savākt, ja nepieciešams arī sašķirot savus atkritumus un nogādāt tos zemes gabala, ēku (būvju) īpašnieka (nomnieka) norādītajā vietā vai atbilstoši sašķirotus – īpaši iekārtotās vietās.

- 5.2. Atkritumu tvertnēs, kas paredzētas sauso sadzīves atkritumu savākšanai, aizliegts iepildīt kvēlojošus, degošus, ugunsnedrošus un eksplozīvus atkritumus, šķidros, injekcijas slimības izraisošus un citus bīstamos atkritumus, lieltgabarieta atkritumus (mēbeles, iepakojumus u.c.), kā arī ielu saslaukas (lapas, zemes, smiltis), celtniecības atkritumus un rūpniecības atkritumus.
- 5.3. Aizliegts sadedzināt tvertnēs esošos atkritumus, sadzīves atkritumus uz privātā īpašumā esošās zemes, mežos, dārzos un parkos.
- 5.4. Tvertnēs atkritumus nedrīkst sablīvēt, ieskalot vai iesaldēt. Atkritumu transportēšanas organizācijai šādas tvertnes ir tiesības atstāt neiztukšotas. Šādu tvertņu izvešana notiek par papildus samaksu.
- 5.5. Lai izvairītos no kaitējuma cilvēku veselībai un atkritumu iekārtu bojājumiem, asi priekšmeti pirms ievietošanas atkritumu tvertnē ir jāiesaiņo.
- 5.6. Aizliegts atkritumus izmest jebkurā to savākšanai vai glabāšanai neparedzētā vietā.

6. Atkritumu apsaimniekotāju pienākumi.

- 6.1. Atkritumu apsaimniekošanas organizācija var īrēt vai pārdot pasūtītājam sauso sadzīves atkritumu savākšanas tvertnes jeb atkritumu maisus, kā arī nodrošina atkritumu regulāru izvešanu, iztukšojot tvertnes vai savācot maisus paredzētajās vietās un laikā.
- 6.2. Atkritumu tvertņu uzstādīšanu, mazgāšanu (tīrīšanu), labošanu un nomaiņu veic to īpašnieks. Gadījumā, ja izīrētās tvertnes tiek bojātas lietotāja nepareizas rīcības rezultātā, to labošanu jeb priekšlaicīgu nomaiņu apmaksā zemes gabala īpašnieks vai lietotājs, ja atkritumu tvertne tiek bojāta transportēšanas organizācijas vainās dēļ, tās labošanu vai nomaiņu apmaksā šī organizācija.
- 6.3. Savāktie atkritumi jāizved ar šim nolūkam paredzētu specializētu transporta līdzekli.
- 6.4. Pakalpojumu apmaksas kārtību par atkritumu aprūpi nosaka SIA BO "ZAAO", to apstiprina Variņu pagasta padomes lēmumi un saistošie noteikumi.

7. Sauso sadzīves atkritumu savākšana un transportēšana.

- 7.1. Sauso sadzīves atkritumu savākšanas sistēmas un veidus Variņu pagastā nosaka Variņu pagasta padome.
- 7.2. Sadzīves atkritumi tiek vākti, atkritumus nogādājot atkritumu savākšanas konteineros. Atkritumi konteineros jāievieto iepakoti atkritumu savākšanas maisos.
- 7.3. Atkritumu tvertnes tiek iznomātas atkritumu ražotājam un pieder atkritumu transportēšanas organizācijai, kas šo tvertņu novietošanas vietas saskaņo ar Variņu pagasta padomi un zemes gabala īpašnieku vai nomnieku.
- 7.4. Variņu pagastā pakāpeniski var tikt ieviesta šķiroto sauso sadzīves atkritumu savākšana. Tvertnēs, kas paredzētas šķiroto atkritumu savākšanai, iedzīvotājiem jāliek sašķiroti atkritumi.

8. Tiesības rīkoties ar sadzīves atkritumiem.

- 8.1. Attiecīgo atkritumu apsaimniekotāju rīcībā sadzīves atkritumi pāriet pēc to iekraušanas transporta līdzeklī, nodošanas pārstrādei vai noglabāšanas uzņēmumiem.
- 8.2. Variņu pagasta padomes un atkritumu apsaimniekotāju pienākumos neietilpst meklēt atkritumos pazudušos priekšmetus vai arī atļaut darīt to nepiederošām personām. Atkritumos atrastie priekšmeti, saskaņā ar Civillikumu, uzskatāmi par atrastām mantām.

9. Maksa par atkritumu saimniecības sniegtajiem pakalpojumiem.

- 9.1. Maksa par atkritumu saimniecības sniegtajiem pakalpojumiem, tarifus un kārtību, kādā šie maksājumi izdarāmi, apstiprina Variņu pagasta padome.
- 9.2. Ikvienai fiziskai un juridiskai personai – atkritumu ražotājam ir pienākums samaksāt par atkritumu saimniecības sniegtajiem pakalpojumiem. Tas jāizdara paredzētajā kārtībā un fiksētos maksājumu termiņos.
- 9.3. Maksa par sadzīves atkritumu savākšanu un izvešanu tiek iekasēta:

- ◆ No apsaimniekotās teritorijas īpašnieka atbilstoši savākto atkritumu daudzumam;
  - ◆ No katras Variņu pagastā dzīvojošas fiziskas personas, atbilstoši tarifam, neatkarīgi no to namīpašuma formas;
  - ◆ No juridiskām personām, atkarībā no to darbības profila un izvedamo atkrituma satura un daudzuma.
- 9.4. Maksā par atkritumu saimniecības sniegtajiem pakalpojumiem ietvertas:
- ◆ Atkritumu savākšanas un transportēšanas izmaksas;
  - ◆ Nomas maksa par atkritumu tvertnēm;
  - ◆ Atkritumu noglabāšanas izmaksas;
  - ◆ Dabas resursu nodoklis.
- 9.5. Līdzekļi, kas iegūti no fizisko un juridisko personu maksājumiem par atkritumu apsaimniekošanu, izmantojami sekojošu atkritumu saimniecības pasākumu un pakalpojumu finansēšanai:
- ◆ Atkritumu savākšanai, transportēšanai, šķirošanai, pārstrādei un noglabāšanai;
  - ◆ Atkritumu saimniecības (savākšana, transportēšana, šķirošana, pārstrāde un noglabāšana) iekārtu, kā arī atkritumu saimniecības objektu iegādei un celtniecības finansēšanai;
  - ◆ Atkritumu saimniecības pārvaldes uzturēšanai;
  - ◆ Nodokļu maksām par dabas resursu izmantošanu;

10. Atbildība par noteikumu neievērošanu.

- 10.1. Sūdzības par atkritumu saimniecības organizāciju vai SIA BO "ZAAO" sniegto pakalpojumu kvalitāti, kā arī šo noteikumu neievērošanu adresējamas Variņu pagasta padomei, kura tās reģistrē un pieņem lēmumus trūkumu un pārkāpumu novēršanai.
- 10.2. Fiziskajām un juridiskajām personām, kuras pārkāpj šos noteikumus, tiek uzlikts administratīvais sods no Ls 5.00 līdz Ls 50.00 par:
- 10.2.1. neiekļaušanos pagasta kopējā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā un izvairīšanās no maksas par atkritumu saimniecības sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī par ziņu sagrozišanu;
- 10.2.2. atkritumu tvertņu lietošanas noteikumu pārkāpumiem.
- 10.3. Naudas sodu līdz Ls 250,00 var uzlikt iedzīvotājiem un amatpersonām par Latvijas Republikas Administratīvo pārkāpumu kodeksā minētajiem pārkāpumiem, kas apdraud apkārtējo vidi.
- 10.4. Sastādīt administratīvo pārkāpumu protokolu un uzlikt administratīvo sodu par šo noteikumu pārkāpšanu ir tiesības:
- 10.4.1. Variņu pagasta padomes apstiprinātām amatpersonām;
- 10.4.2. Valmieras reģionālās vides pārvaldes inspektoriem;
- 10.5. Šo noteikumu 10.4. punktā minētajām amatpersonām naudas sodu līdz Ls 20.00 ir tiesības iekasēt pārkāpuma vietā, izsniedzot noteikta parauga kvīti.
- 10.6. Par šo noteikumu pārkāpšanu amatpersonām tiek uzlikts naudas sods Latvijas Republikas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajā kārtībā;
- 10.7. Administratīvais sods šo noteikumu pārkāpēju neatbrīvo no pārkāpuma novēršanas.

5. Gaisa piesārņojuma kontrole.

Stacionāro gaisa piesārņojuma avotu inventarizāciju un atbilstošu atļauju un citas dokumentācijas sakārtošanu veic katlu māju īpašnieks vai lietotājs, kā arī nodrošina šo iekārtu darbību un kontroli atbilstoši pastāvošajiem normatīvajiem aktiem. (MK 9.07.2002. noteikumi Nr.294 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošās darbības veikšanai"). Katlu mājas lietotājs, kam izsniegta atļauja gaisu piesārņojošo vielu emisijai no stacionārajiem

avotiem, atļauja A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai vai arī apliecinājums C kategorijas darbības veikšanai sagatavo un iesniedz attiecīgajai reģionālajai vides pārvaldei par iepriekšējo gadu pārskatu par gaisa aizsardzību saskaņā ar likumu "Par vides aizsardzību", likuma "Par piesārņojumu" un Valsts statistikas likuma prasībām. Pārskata iesniegšana ir obligāta.

Variņu pagasta padome ir saņēmusi no reģionālās vides pārvaldes C kategorijas piesārņojošas darbības apliecinājumu (Nr.94900-472 6.09.2004.) ar turpmāk nepieciešamās atļaujas un normatīvajos aktos noteiktās vides prasībām attiecīgajai darbībai.

Bez tam katlu māju darbināšanai SIA "Dzērve" ir saņēmusi C kategorijas piesārņojošās darbības apliecinājumus Nr.949000-450 un Nr.949000451.

Variņu pagasta padomei un SIA "Dzērve" ir SIA EKOSFĒRA izstrādāts maksimāli pieļaujamās kaitīgo vielu emisijas limitu projekts un veikta stacionāro gaisa piesārņojuma avotu inventarizācija. Pārbaudes aktos(2005.10.02.) gaisā emitēto izmešu mērījumos iegūto datu analīze rāda, ka MPI normas nav pārsniegtas.

6. Sociālo un vides aizsardzības jautājumu patreizējais novērtējums

6.1.Kultūrvēsturiskai mantojums

Kultūras pieminekļi – objekti, kas šobrīd iekļauti spēkā esošajā valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā aizsargājami un izmantojami saskaņā ar likumu Par kultūras pieminekļu aizsardzību un MK noteikumiem Nr.474 no 26.08.2003. Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirkuma tiesībām un vidi degradējoša statusa piešķiršanu.

Variņu pagasta teritorijā atrodas Valsts aizsargājamais kultūras piemineklis - *Sliepu senkapi*(Valsts aizsardzības Nr.2379) kas atrodas Variņu pagasta ciemata teritorijā pie Sliepiem un Liepziediem. Pieminekļa arheoloģiskās vērtības ir senkapu kultūrlānis, ārējais veidols, kas ir nozīmīga liecība par Ziemeļlatvijas dzelzs laikmetu (1.-13.gs), sabiedrību, tās materiālo un garīgo kultūru.

Valsts aizsargājamai kultūras piemineklis – *Sliepu senkapi Nr 2379* ir teritorija, kuru gandrīz no visām pusēm norobežo Palsas upe, kas darbojas kā dabiska aizsargbarjera šai teritorijai. Teritorijas daļā, ko upe nenorobežo ir uzbūvēts žogs ar vārtiem. Teritorija ir viena zemes īpašnieka valdījumā un tas pašvaldībai atvieglo sadarbību ar zemes īpašnieku par aizsargājamā kultūras pieminekļa uzraudzību un normatīvo aktu ievērošanu tā aizsardzībai.

Kultūras pieminekļa teritorija ir Variņu ciemata centrālajā daļā un tā aizsardzības zona (500 m) skar daudzu cilvēku intereses, tāpēc pašvaldībai būtu ieteicams izstrādāt individuāli noteiktu kultūras pieminekļa aizsardzības zonu, kas ļautu racionālāk plānot teritorijas izmantošanu.

Variņu pagasta kultūras pieminekļa apzināšana un uzturēšana ir cieši saistīta ar Nacionālajā programmā Kultūra(2000-2010) apakšprogrammā Kultūras mantojums noteiktajiem mērķiem:

- kultūras mantojuma saglabāšana nākamajām paaudzēm,
- kultūras mantojums kā tautsaimnieciska resursa izmantošana ekonomiskai attīstībai, tai skaitā tradicionālo materiālu ražošanā un kultūras tūrisma attīstībā.
- Variņu pagasta tēla veidošana ar kultūras mantojuma palīdzību
- Kultūras mantojuma izmantošana demokrātiskas, pilsoniskas un izglītotas sabiedrības veidošanā.

6.2. Dabas aizsardzības objekti

Variņu pagasta teritorijā ir izveidoti divi dabas liegumi. Dabas liegums "Šepka" un "Lielais purvs" kuros jāievēro noteiktie darbības veidi un aizsardzības pasākumi (MK noteikumi Nr.212 "Noteikumi par dabas liegumiem" 286. Pielikums, MK 22.07.2003. noteikumi Nr.415 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi)

Bez tam pagasta teritorijā ir trīs mikroliegumi (MK noteikumi Nr.45 no 02.02.2001., Valkas virsmežniecības rīkojums Nr.179; 180; 184 no 17.09.2003.):

- *Mikroliegums Nr.84001*

Aizsargājamā suga – melnā stārķa ligzdošanas vieta

Smiltenes mežniecība, zemes kadastra Nr.94900010048 ,264.kv. 4-86., 11., 15. nog., platība - 15,7 ha.

Buferzona – zemes kadastra Nr.94900010048 , 264.kv. 16. nog. Platība – 3,9 ha.

- *Mikroliegums Nr.84002*

Aizsargājamā suga – melnā stārķa ligzdošanas vieta

Smiltenes mežniecība, zemes kadastra Nr.94900070087 , 433.kv. 1-14., 16-19. nog., platība - 22,3 ha.

- *Mikroliegums Nr.84025*

Aizsargājamā suga – medņu riests

Smiltenes mežniecība, zemes kadastra Nr.94900070087, 435.kv.1-13.nog.,25,7ha; 440 kv. 1-8. nog. 21 ha; , zemes kadastra Nr.94900070098, 436.kv. 14-17. nog., 7,4 ha; 437 kv. 9. nog. 1,5 ha .

Buferzona – zemes kadastra Nr.94900070087, 428.kv.,9-16. nog. 10,4 ha; 434.kv. 1-12 nog.24,4 ha; 438.kv., 4-10. nog. 18 ha; 439.kv 1-6. nog. 22,5 ha. Zemes kadastra Nr.94980070098, 430 kv. 18.nog. 1,8 ha; 431.kv., 10-12 nog. 6,8ha; 436.kv.1-10 , 12-13. nog. 17,1 ha; 437.kv 1-3 nog.,7-8, 10-12. nog. 12,3 ha.

Smiltenes mežniecība Nr.840024

Medņu riesta buferzona – zemes kadastra Nr. 94900010048, 246.kv 17.,18.,21., 247.kv. 1-5., 7-8.nog. 22,8 ha.

Variņu pagata teritorijā ir trīs **aizsargājамie koki** – Vilciņu ozols, Lielā priede un Raušu priede (priede nokaltusi) , kuru esamība ir vides kvalitātes labs raksturojums un kam ir kultūrvēstures , izglītojoša funkcija. Aizsargājамais koks – dižkoks uztverams kā pastāvīga ekosistēmas , jo ir dzīves telpa daudzām retām un apdraudētām sugām un organismiem. Svarīgākais normatīvs, kas nosaka dižkoka statusu un apsaimniekošanu ir MK noteikumi Nr.415 no 22.07.2003. "Īpaši aizsargājамo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi". Dabas aizsardzības objektu aprakstu un apsaimniekošanas kārtību skatīt nodaļā -Zemes perspektīvā izmantošana.

6.3. Rekreatīvās teritorijas atpūtai

Variņu pagasta teritorijā ir dabiski izveidojušas teritorijas, kuras izmanto un tiks izmantotas dažāda veida atpūtai gan sabiedriski, gan individuāli. Sabiedriskai atpūtas organizēšanai piemērotas teritorijās ir Sliepu dzirnavu ūdenskrātuve uz Palsas upes, jaunveidojamā parka zaļās zonas teritorija abpus Palsas upes krastiem, skolas sporta laukums. Sliepu dzirnavu ūdenskrātuvē vēlams izveidot labiekārtotu peldvietu(MK noteikumi Nr.300 "Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumi" 01.08.1998.) Patreizējā situācijā peldēšanas vajadzībām izmanto arī citas ūdenskrātuves (Vilciņu dīķis u.c.).

Pagasta teritorijas ūdenskrātuvju izmantošana motorizētu ūdens braucamrīku izmantošana nav piemērota un nav paredzēta to izmantošana.

Individuālai atpūtai piemērotas teritorijas ir Palsas upes krastā izveidotajā mazdārziņu teritorijā, un gandrīz visā krasta joslā gar Palsas upi. Atpūtai piemērotas vietas ir pie zivju dīķiem, mežos ar to bagātībām(ogas, sēnes). Pagasta teritorija ir ļoti piemērota cilvēkiem,

kuriem patīk medīt un makšķerēt. Šajās teritorijās nav pieļaujama ražošanas objektu celtniecība.

6.4. Ekoloģisko situāciju konflikta zonas

Variņu pagasta teritorijā ir bagāta ar ūdenstecēm un to pieguļošajās teritorijās ir iespējams palu apdraudējums. Ņemot vērā ūdensteču vidējo kritumu un reljefa konfigurāciju, palu apdraudētās teritorijas ir nelielas un to apdraudējums īslaicīgs. Ilgstošu lietu radītas situācijas, kad tiek apdraudēta lauksaimnieciskā darbība, ir novēršamas ieviešot modernas tehnoloģijas, lai maksimāli ātri varētu veikt sējas un ražas novākšanas darbus, samazinot riska pakāpi nokrišņu radīto traucējošo faktoru ietekmei.

Atsevišķas vietās ir vērojama lokāla krasta zonas izskalošanās (Sliepu dzirnavu ūdenskrātuve, Palsas upes krasts pie Ķempēm), kur nepieciešama krasta aizsardzības pasākumu veikšana.

Ūdens izskalojumu novēršanai stingri jāievēro noteiktās aizsargjoslas un to reglamentējošā saimnieciskā darbība saskaņā ar "Aizsargjoslu likumu".

Bez tam, mežu teritorijās uz ūdenstecēm tiek veidoti bebru aizsprosti, kas liela mērā traucē ūdenstece normālu darbību. Rezultātā augsne šajās teritorijās pārpurvojas un koki nokalst. Pasākumi, ko veic vietējie mednieki, ir ar mainīgām sekmēm, jo tos limitē medību nolikumi un tas ir finansiāli dārgs process. Valstī nav atrasta vienota visām pusēm pieņemama situācijas atrisināšanas koncepcija.

6.5. Nepieciešamie tehniski – ekonomiskie priekšlikumi ekoloģisko konfliktsituāciju risināšanai

Inženierkomunikāciju darbības nodrošinājumam Variņu pagasta padome nodarbina atbilstošus speciālistus, kas regulāri noteiktajos termiņos apseko inženierkomunikāciju sistēmas, veicot to apkopi, profilaksi un kārtējos remontus. Nepieciešamības gadījumā tiek izmantoti citu uzņēmumu speciālistu un tehnikas pakalpojumi.

Pagasta ciemata inženierkomunikāciju raksturojošie lielumi:

- ◆ Ciema iedzīvotāju skaits, kuri izmanto cetralizēto ūdensapgādi, kanalizāciju - 562
- ◆ Maģistrālo ūdensvadu diametrā 100 mm un vairāk kopgarums - 3753 m;
- ◆ Atdzelzošanas stacija IRPS-21(izbūves gads 2003) – 1 gab
- ◆ Maģistrālo kanalizācijas vadu diametrā 150 mm un vairāk kopgarums - 4208 m;
- ◆ Kanalizācijas sistēmu vidējais vecums (izbūves gadi 1966-1985) - 35 gadi;
- ◆ Kanalizācijas spiedvadu garums – 132 m;
- ◆ Lokālās notekūdeņu izplūdes ar nosēdakām – 5 gab.
- ◆ Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas BIO 100 (izbūve gads 1985)– 2 gab.
- ◆ Ciema apkalojošie artēziskie ūdensapgādes urbumi – 3 gab.

Nepieciešamie darbi ūdenssaimniecības sistēmas sakārtošanai:

- ◆ Esošo tīklu rekonstrukcija diametrā 100 mm - 3753 m
- ◆ Esošo tīklu rekonstrukcija diametrā 50 mm - 1500 m
- ◆ Hidroforu uzstādīšana - 1 gab.
- ◆ Kanalizācijas tīklu rekonstrukcija diametrā 150 mm - 4208
- ◆ Jaunu kanalizācijas tīklu izbūve - 1500 m;
- ◆ Jaunu spiedvadu izbūve - 500 m;
- ◆ Sūkņu stacijas izbūve - 2 gb.
- ◆ Esošās notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija - 1 gb.

Ilgspējīgai vides kvalitātes priekšnoteikumu radīšanai, racionālai teritorijas izmantošanai nepieciešams:

- Nodrošināt ūdensvada ūdeņu pirmapstrādi, bezsaimnieka un neizmantoto pazemes ūdens urbumu tamponēšanu (iepriekš jāveic izpēte par urbuma likvidēšanas lietderīgumu apzinot ūdens nepieciešamību saimnieciskās darbības nodrošināšanai nākotnē) .

- Turpināt centralizētās ūdensapgādes sistēmas dziļurbumu kvalitātes laboratorisko kontroli atbilstoši MK 29.04.2003. noteikumu Nr.235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma normas un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība".
  - Veicot jaunu ārējo ūdens apgādes sistēmu projektēšanu vai esošo sistēmu rekonstrukciju nodrošināt LR MK Nr.38 (01.02.2000.) Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 22-99 "Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves" prasības.
  - Ūdensvada iekārtu (ūdenstorņi, tīkli) dezinfekciju veikt pēc avārijas , remonta un profilaktiski 2 reizes gadā, kā arī ja notikusi piesārņošana(MK Nr.38 (01.02.2000.) Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 22-99 "Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves" 6.2. nod.
  - Atbilstoši MK 29.04.2003 .noteikumu Nr.235 "Dzerama ūdens obligātās prasības nekaitīguma normas un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kartība" 18.p. saskaņot ar V/A "SVA" Valmieras filiāli dzeramā ūdens laboratorisko izmeklējumu programmu par piegādes sistēmas dezinfekcijas lietoto ķīmisko reaģentu atlieku klātbūtni.
  - Pārtikas, izņemot tirdzniecības uzņēmumus, uzņēmumiem jāsaskaņo dzeramā ūdens auditmonitoringa un kartējā monitoringa programmas ar V/A SVA Valmieras filiāli un PVD.
  - Nodrošināt sadzīves un ražošanas notekūdeņu kanalizācijas sistēmu rekonstrukciju, t.sk. nodrošināt notekūdeņu bioloģisku attīrīšanu.
  - Dzīvojamo māju apkurei izmantot ekoloģiski tīru kurināmo.
  - Izpētīt un dot priekšlikumus vienotas siltumapgādes tīkla izveides iespējām, samazinot katlu māju skaitu pagastā.
  - Nodrošināt apbūves plānošanu atbilstoši higiēnas prasībām, pēc zonēšanas principa.
  - Aizliegt esošo un bijušo ražošanas, lauksaimniecības objektu teritorijas ar kaitīgiem cilvēka veselībai un vides piesārņojošiem faktoriem izmantot citos nolūkos bez preventīviem pasākumiem.
  - Izstrādāt tehniskā riska samazināšanas programmas, vides aizsardzības pasākumus un prioritātes, norādot pasākumu realizācijai nepieciešamos resursus.
- Bez tam, ir iespējama saimnieciskās darbības vai bezdarbības rezultātā vides kvalitatīvo rādītāju samazināšana – pārmērīga nekvalitatīvi izstrādātu meža platību palielināšanās līdz ar to nevēlamu kukaiņu sugu izplatības palielināšanās, mežizstrādes tehnikas neprofesionāla pielietošana, padarot teritoriju piebraucamos ceļus nelietojamus, tā radot ugunsdzēsības darbību apgrūtinājumu, samazināta mežu pretestība pret vējgāzēm, lauksaimniecības platību aizaudzēšana ar krūmiem u.c.

7. Perspektīvā zemes izmantošana, teritorijas zonējums

Teritorijas zonējums nosaka pagasta teritorijas organizāciju un zemes izmantošanas veidu. Teritorijas plānojumā Variņu pagasta teritorijai ir paredzēti 7 izmantošanas veidi, kas attēloti kartē "Variņu pagasta esošā un plānotā teritorijas izmantošana".

Visām atšķirīgajām zemes izmantošanas teritorijām pagasta apbūves noteikumos ir doti atļautās izmantošanas un apbūves rādītāji, aizsargjoslu apraksts un citi nosacījumi zemes izmantošanā.

Zemes izmantošanas veidi un nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupas:

- 1. Mežsaimniecības teritorijas (02)**
- 2. Ūdensteces un ūdenstilpnes, to aizsargjoslas (03)**
- 3. Lauksaimniecības teritorijas (01) (t.sk. nacionālās nozīmes lauksaimniecības un rajona nozīmes lauksaimniecības aizsargājamās teritorijas)**
- 4. Derīgo izrakteņu ieguves un atradņu teritorijas (04)**
- 5. Dzīvojamo māju apbūves teritorijas (06)**

- 6. Jauktas sabiedrisko iestāžu, darījumu un dzīvojamās teritorijas (06;07 un 08)**
- 7. Jauktas ražošanas teritorijas (01;10)**
- 8. Satiksmes un tehniskās infrastruktūras objekti (11)**
- 9. Inženiertehniskās apgādes tīkli un objekti (08;09;10)**
- 10. Dabas un ornitoloģisko liegumu teritorijas**

Bez minētajām teritorijām kartē "Zemes perspektīvā izmantošana" vēl attēlotas:

- 11. Apmežošanai ieteicamās lauksaimniecības zemes**
- 12. Plānotās teritorijas tūrismam un atpūtai**

7.1. Mežsaimniecības teritorijas

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķis – mežsaimniecība (02)

Pagasta teritorijas lielāko daļu aizņem meži un tāpēc mežsaimnieciskā darbība ir ļoti nozīmīga pagasta teritorijas dabas vides sakārtošanā un uzraudzībā. Lielākais meža resursu apsaimniekotājs pagasta teritorijā ir AS "Latvijas valsts meži". AS "Latvijas valsts meži" saskaņā ar LR likumu "Par autoceļiem" 16 pantu ir noteicis neplānot uzņēmuma autoceļiem "Livonijas ceļš", "Mazais loks", "Lielais loks", "Lapupes ceļš", "Kugra ceļš", "Skudrupūļa ceļš" un "Tirumiņu ceļš" šo ceļu aizsargjoslas. Savā darbībā AS "Latvijas valsts meži" paredz šo ceļu rekonstrukciju.

Teritorijas plānojums mežsaimniecības teritorijās nosaka:

- Teritorijas apsaimnieko atbilstoši mežniecības projektiem vai aizsargājamās dabas teritorijas plāniem saskaņā ar Meža likumu un citiem meža apsaimniekošanas un izmantošanas regulējošiem aktiem.
- Mežsaimniecības pasākumi un to veikšanai nepieciešamās atļaujas, saskaņojumi veicami teritoriālajā Valsts virsmežniecības vietējā mežniecībā (Ziemeļvidzemes virsmežniecība, Smiltenes mežniecība).
- Pēc mežsaimniecības ir jāveic meža atjaunošanas un kopšanas darbs, par ko mežniecībā ir sniedzama atbilstoša informācija.
- Meža zemes transformēt citā zemes izmantošanas veidā var tikai atbilstoši likumdošanai (MK noteikumi Nr.806 – 20.07.2004.).
- Apbūve meža teritorijās pieļaujama tikai saskaņojot ar pagasta pašvaldību, ja tā nesamazina mežu saimniecisko un ekoloģisko vērtību.
- Slēgt līgumus ar zemes īpašniekiem vai lietotājiem, lai nodrošinātu aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu dzīvotņu aizsardzību mežos.
- Informēt sabiedrību par dabas daudzveidību mežos un tās saglabāšanas nozīmi.
- Noteikt dzīvniekiem labvēlīgu meža izstrādes sezonu jūtīgu aizsargājamo dzīvnieku dzīvotņu (medņu riestu, lielo meža putnu ligzdu) tuvumā. Plānā uzrādīti ornitoloģiskie liegumi un dabas liegumi (MK noteikumi Nr.415 – 22.07.2003.).
- Nepieļaut meža platību sadrumstalošanu un meža ceļu bojāšanu.
- Sakārtot meža vidi un nepieļaut mežu piesārņošanu ar sadzīves atkritumiem.
- Meža zemes transformēt atļauts saskaņā ar MK noteikumiem Nr.94, 27.02.2001.

7.2. Ūdensteces un ūdenstilpnes, to aizsargjoslas

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupa – ūdenssaimniecība (03)

Teritorijas plānojums ūdensbaseinu teritorijās nosaka:

Mākslīgi veidotās ūdenskrātuvēs (Zaķu dīķis, Vilciņu dīķis un citi bijušie zivju dīķi) atļautā izmantošana ir zivsaimniecība, makšķerēšanas tūrisms, lauksaimniecība un ūdensputnu audzēšana.

Sliepu dzirnavu ezera prioritārais izmantošanas mērķis – rekreācija un atpūtas organizēšanas vieta. Motorizētu ūdens braucamriku izmantošana nav paredzēta.

Nepieciešams veikt pasākumus ezera labiekārtošanai, peldvietas ierīkošanai. Peldvietu iekārtošanā un uzturēšanā jāievēro LR MK noteikumi Nr.300 "Peldvietu iekārtošanas un uzturēšanas noteikumi" (11.08.98.)

- Saskaņā ar Zvejniecības likumu ap ūdensteču krastiem noteikta 4 m plata tauvas josla, ko zvejnieki un makšķernieki drīkst izmantot pārvietojoties gar krastu, bet citām ar zvejniecību saistītām vajadzībām to var izmantot vides aizsardzības institūciju norādītās vietās, pēc saskaņošanas ar zemes īpašnieku. Tauvas joslās aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas, traucēt cilvēku brīvu pārvietošanos.
- Virszemes ūdeņu ekspluatācijā jāievēro LR mk noteikumi Nr.155 "Noteikumi par ūdens lietošanas atļaujām" (22.04.1997.) Reģionālā vides pārvalde nosaka limitējošo koncentrāciju, pieļaujamo piesārņojuma slodzi un piemēro bīstamo vielu izplūdes prasības, saskaņā ar normatīvajiem aktiem par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī, ņemot vērā virszemes saldūdeņu ūdenstilpju un ūdensteču kvalitātes atbilstību noteiktajam mērķim un citiem parametriem, saskaņā ar noteikumu 25 pantu.

Bez tam, Šepkas upes aizsargjoslā papildus ir jāievēro dabas liegumā "Šepka" noteiktie darbības veidi (MK noteikumi Nr.212 "Noteikumi par dabas liegumiem" 286. Pielikums).

Variņu pagasta upju sadalījums pēc to garuma

4.tabula

25 – 100 km

N. p. k.	Upes nosaukums	Garums km	Atrašanās vieta	Aizsargjosla metros abos krastos
1	Palsa (līdz Jaunpalsai)	68	Launkalnes, Variņu un Palsmanes pagasts	100
2	Vizla	26	Variņu, Palsmanes un Grundzāles pagasts	100

10 – 25 km

3	Kļavaisa	20	Launkalnes, Variņu un Palsmanes pagasts	50
4	Šepka	24	Launkalnes, Variņu un Palsmanes pagasts	50
5	Vidaga	24	Variņu, Palsmanes un Grundzāles pagasts	50

līdz 10 km

6	Akmeņupīte	9	Variņu pagasts – Palsas kreisā piet.	10
7	Apšupe		Variņu pagasts – Palsas labā piet.	10
8	Bokšupīte		Variņu pagasts – Vizlas kreisā piet.	10
9	Baltupe		Variņu pagasts – Vidagas piet.	10
10	Jēra grāvis		Variņu pagasts – Vizlas kreisā piet.	10
11	Ķeņģu strauts		Variņu pagasts – Palsas kreisā piet.	10
12	Mačupīte		Variņu pagasts – Palsas kreisā piet.	10
13	Sterģupīte		Variņu pagasts – Palsas kreisā piet.	10

7.2.1. ŪDENSTILPJU APSAIMNIEKOŠANAS NOTEIKUMI

Izstrādāti saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" 15. panta 3. daļu un Valmieras reģionālās vides pārvaldes atzinumu par Variņu pagasta teritorijas plānojumu.

Ūdenstilpju apsaimniekošana šo noteikumu izpratnē ir ūdenstilpnes uzturēšana tādā stāvoklī, kas ir labvēlīgs zivju populācijas dzīves apstākļu nodrošināšanai un ilgspejīgai un racionālai ūdens resursu izmantošanai, vides saglabāšanai pagasta teritorijā.

Pagasta ūdenstilpju īpašniekiem, nomniekiem jāievēro un jāpilda:

1. Saskaņā ar "Aizsargjoslu likumu" un "Ūdens apsaimniekošanas likumu" noteiktās prasības un ierobežojumi saimnieciskajā darbībā.
2. Ūdenstilpes īpašnieka, nomnieka pienākums lietojot ūdens resursus, ievērot ūdensobjektam noteiktos izmantošanas mērķus, vides kvalitātes mērķus un normatīvus, atļauju nosacījumus, veselības aizsardzības, būvniecības, zivsaimniecības noteikumus un citas normatīvajos aktos ietvertās prasības.
3. Saskaņā ar MK noteikumiem "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" un citiem normatīvajiem aktiem ūdenstilpēs, jāveic ūdens kvantitātes un kvalitātes saglabāšanas pasākumi, nepieļaujot to piesārņošanu no īpašnieka, nomnieka valdījumā esošās teritorijas un šajā teritorijā īstenotās saimnieciskās darbības (automašīnu un citas tehnikas mazgāšana u.c.).
4. Ja ūdenstilpes īpašnieka, nomnieka valdījumā esošos ūdeņus izmanto dzeramā ūdens ieguvei, tad jāievēro ūdens kvalitatīvie rādītāji ūdeņiem, kurus izmanto vai paredzēts izmantot dzeramā ūdens ieguvei.
5. Veikt visas ar ūdens resursu lietošanu saistītās darbības tā, lai nepasliktinātu ūdeņu stāvokli, nenodarītu kaitējumu cilvēku veselībai vai videi, ūdens ekosistēmām, kā arī neradītu apstākļus, kas veicina plūdus vai zemes izkalšanu.
6. Ievērot citu ūdens resursu lietotāju un ūdenstilpju piegulošo zemes īpašnieku, nomnieku tiesības.
7. Atļaut vides aizsardzības institūciju pārstāvjiem, kuri normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā veic ūdeņu stāvokļa valsts kontroli vai vides monitoringu, ņemt pazemes un virszemes ūdeņu paraugus privātajos ūdeņos vai ņemt augsnes paraugus un veikt monitoringa iekārtu kontroli privātipašuma teritorijā.
8. Ūdens resursu izmantošanai nepieciešamās atļaujas un saskaņojumi, kā arī jāsniedz pārskati par ūdens resursu izmantošanu reģionālajās Vides valsts institūcijās.
9. Ūdenstilpju apsaimniekošanas un aizsardzības valsts kontroli īsteno Vides valsts inspekcija. Peldūdeņu kvalitātes kontroli veic Valsts sanitārā inspekcija.
10. Pārtraukt ūdens resursu lietošanu, ja konstatēta ūdensobjekta stāvokļa pasliktināšanās, nodarīts kaitējums cilvēka veselībai vai videi.
11. Ūdenstilpēs, kas nodrošina ūdens novadišanu no meliorācijas sistēmām (novadgrāvji, regulētas ūdensnotekas), jāveic gultnes attīrīšanas pasākumi ūdensteces nodrošināšanai.
12. Ūdenstilpju īpašnieka, nomnieka pienākums ir ziņot Vides valsts inspekcijai par ievērotajiem ūdenstilpju aizsardzības pārkāpumiem un ūdens kvalitatīvo rādītāju pasliktināšanās pazīmēm (zivju slāpšana, ūdeņu piesārņošanās u.c.).
13. Ūdenstilpju īpašniekiem, nomniekiem viņu valdījumā esošajās teritorijās jāveic krasta joslu nostiprināšana, ja ir paredzama to izskalošanās vai bojāšana saimnieciskās darbības rezultātā.
14. Ūdenstilpju teritorijās nav pieļaujama to piesārņošana ar sadzīves atkritumiem. Krastu teritorijās jāveic to sakopšana (kalnušo, kritušo koku novākšana, u.c.).
15. Jānovērš bebru darbības rezultātā radītās nelabvēlīgās sekas (aizsprostu likvidēšana, bojāto, nogāzto koku novākšana u.c.).

16. Dabas aizsargājamās teritorijās ūdenstilpju īpašniekiem, nomniekiem jāievēro šo teritoriju valsts noteiktie dabas aizsardzības noteikumi.
17. Ūdenstilpju īpašniekiem, nomniekiem viņu valdījumā esošajās teritorijās jāveic ainavas saglabāšanas un labiekārtošanas pasākumi.
18. Ūdenstilpēs nav paredzēta motorizētu ūdens braucamrīku izmantošana.

7.3. Lauksaimniecības teritorijas

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupa – lauksaimniecība (01).

Variņu pagasta teritorijas plānojumā lauksaimniecības zemes izdalītas ar mērķi parādīt pārējās lauksaimniecības teritorijas – zemnieku saimniecības, piemājas saimniecības, ģimenes dārziņus u.c. Primārais zemes izmantošanas veids ir laukkopības un lopkopības produktu ražošana. Atļautā izmantošana un citi noteikumi parādīti pagasta apbūves noteikumos.

Teritorijas plānojums lauksaimniecības teritorijās nosaka:

- Apbūve ainaviski vērtīgās vietās pieļaujama tikai tad, ja nesamazina ainavas estētisko vērtību. Jebkura celtniecība šajās vietās jāaskaņo ar pagasta pašvaldību un jāveic zemes transformācija (MK noteikumi Nr.619 no 20.07.2004.).
- Popularizēt ainavu elementu nozīmi laukos, ieinteresējot zemes īpašniekus par aleju, dzīvžogu atjaunošanu un stādīšanu, kā arī dīķu atjaunošanu un uzturēšanu.
- Popularizēt bioloģiskās lauksaimniecības metodes un ar videi nekaitīgām metodēm izaudzētus pārtikas produktus.
- Lauksaimniecībā izmantojamo zemi var transformēt citos zemes izmantošanas veidos saskaņā ar MK Nr. 619, 20.07.2004.
- Strādāt saskaņā ar Eiropas Savienības noteikumiem nr.2078/92 "Par lauksaimniecības ražošanas metodēm, kas savienojamas ar vides aizsardzību un ainavas saglabāšanu".
- Veikt augšņu piesārņojuma analīzi ceļu piesārņojuma zonām, ūdens piesārņojuma veidošanas vietām (fermas notekūdeņu attīrīšanas vietās, slēgtā atkritumu izgāztuve "Ezerkalni", u.c.)
- Novērst introducētu sugu izplatīšanos. Nepieļaut Sosnovska latvāņa tālāku izplatīšanos, īpaši veicināt to iznīcināšanu.
- Jaunas, tajā skaitā ģenētiski modificētas lauksaimniecības kultūras ieviest tikai pēc pārbaudes, ievērojot tiesiskas normas, kas regulē jaunu kultūru ieviešanu un nosaka audzētāju atbildību par iespējamo kaitējumu vietējām sugām un sabiedrībām.
- Neapbūvēt aizsargājamo augu un dzīvnieku atradnes (Šepkas dabas liegums).
- Meliorētās lauksaimniecībā izmantojamās zemes izdalītas ar mērķi saglabāt un aizsargāt to vērtību. Likums "Par meliorāciju" (20.04.1993.) ir saistošs visām fiziskām un juridiskām personām, kas veic meliorācijas būvdarbus, izmanto vai ar savu darbību skar meliorācijas sistēmu būves un ierīces.
- Meliorētajās lauksaimniecības zemēs jāveic meliorācijas sistēmu tīkla un būvju regulāra kopšana, renovācija un rekonstrukcija (MK noteikumi Nr.272 no 08.04.2004.)
- Valsts nozīmes un koplietošanas nozīmes meliorācijas sistēmām izvērtēt rekonstrukcijas un renovācija pasākumu nepieciešamību, atjaunojot un nodrošinot projektētos parametrus.
- Veikt lauksaimniecībā izmantojamo zemju sakopšanu (apļaušana savācot vai sasmalcinot, apganišana) līdz tekošā gada 1. septembrim.

7.3.1. Lauksaimniecības aizsargājamās teritorijas

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupa – lauksaimniecība (01).

Variņu pagasta teritorijas plānojumā meliorētas, augstvērtīgas lauksaimniecības zemes izdalītas ar mērķi saglabāt vērtīgākos lauksaimniecības zemju resursus. Primārais zemes izmantošanas veids ir laukkopības un lopkopības produktu ražošana, nepieļaujot ūdenskrātuvju un upju piesārņošanu.

Plānojumā atsevišķi izdalītas nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas saskaņā ar LR MK noteikumiem Nr.423 .

Bez tam lauksaimniecības zemes kuras ir ar nedaudz zemāku novērtējumu(40-50 balles) un mazākā platībā (40-50 ha) izdalītas kā rajona nozīmes lauksaimniecības aizsargājamās zemes.

Teritorijas plānojums lauksaimniecības aizsargājamās teritorijās nosaka:

Lauksaimniecības aizsargājamās zemes nedrīkst transformēt citos zemes izmantošanas veidos. Zemes īpašniekiem veikt meliorācijas sistēmu regulāru kopšanu(MK noteikumi Nr.272 no 08.04.2004. "Meliorācijas sistēmu ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi) , rekonstrukciju un nodrošināt ūdensnoteku uzturēšanu kārtībā. Veicināt lauksaimniecības zemju konsolidāciju.

Atļauto izmantošanu skatīt apbūves noteikumos. Tiek pieļauta viensētu celšana un esošo viensētu rekonstrukcija tā, lai tas neietekmētu meliorācijas sistēmu un citu būvju darbību, nenotiktu zemes gabalu dališana. Ceļu ierīkošana un remonts nedrīkst izjaukt meliorācijas sistēmu darbību.

Prasības nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijās:

1. Nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas izmantojamas tikai lauksaimniecībā
2. Nacionālās nozīmes lauksaimniecības zemes pārveidošana (transformācija) citos lietošanas veidos var notikt tikai ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas saskaņojumu.
3. Nacionālās nozīmes lauksaimniecības zemes transformēšana citos zemes lietošanas veidos ir atļauta tikai, lai nodrošinātu:
  -] Ne vairāk kā 2 viengīmenes vai divgīmeņu māju izbuvi vienā īpašumā.
  -] Lauku tūrisma u.c. sabiedriskās nozīmes objektu un to apkalpei nepieciešamās tehniskās infrastruktūras izbūvi.
  -] Vides aizsardzībai nepieciešamo objektu izbuvi.
4. Transakcijas gadījumā pirmpirkuma tiesības tiek noteiktas tiem nacionālās nozīmes lauksaimniecības pierobežniekiem, kuri īpašumā jau ir nacionālās nozīmes lauksaimniecības zemes.
5. Formējot jaunus nekustamos īpašumus, tie jāveido tā, lai nacionālās nozīmes lauksaimniecības zeme netiktu dalīta par 50 ha mazākās platībās un tiktu veicināta lauksaimniecībā izmantojamās zemes konsolidācija.

7.4. Derīgo izraktenu ieguves un atradņu teritorijas

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupa (04)

Teritorijas plānojumā derīgo izrakteņu – kūdras, grants un smilts ieguves teritorijas noteiktas pamatojoties uz agrāk izstrādātajiem ģeoloģiskās izpētes datiem par lielākajām derīgo izrakteņu krājumiem pagasta teritorijā.(Detalizēti projektēšanas institūta "Latgiprozem" 1982 gada izpētīto smilts un grants atradņu raksturlielumi ar kartografisko materiālu un ģeoloģisko urbumu aprakstiem pieejami pagasta padomē)

Pagasta pašvaldības īpašumā esošo Lielmežu un Lazdiņu karjerā grants un smilts ieguve ir uzsākta. Lazdiņu karjers ir daļēji izmantots (40%) un rekultivēts . Pašvaldības īpašumā esošajā smilts atradnē Lindes 2 darbība nav uzsākta . Prīvātīpašuma teritorijā smilts atradnē Lindes 1 darbība nav uzsākta.

Teritoriju apsaimniekošana, projektēšana un būvniecība saskaņojama ar Valsts uzraudzības iestādēm saskaņā ar likumu "Par zemes dzīlēm"(2.05.1996. ar grozījumiem 09.03.2000.) un citos tiesību aktos noteiktā kārtībā (LBN 100, 10.2.p.)

Kārtību, kādā tiek izsniegtas zemes dziļu izmantošanas licences un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas, nosaka LR MK noteikumi Nr.449 "Zemes dziļu izmantošanas licenču un biežisastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas, kā arī ģeoloģiskās informācijas izmantošanas vispārīgā kārtība" 21.06.2005. , LR MK 8.01.2002. noteikumi Nr.91 "Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai

nav nepieciešamās ietekmes uz vidi novērtējums”. (ar grozījumiem kas izsludināti līdz 17.05.2005.)

Licences izsniedz Valsts ģeoloģijas dienesta Licencēšanas nodaļa .

Valsts ģeoloģijas dienesta Licencēšanas nodaļa izsniedz licences uz pieprasījuma pamata atsevišķo ūdensapgādes urbumu (dziļāk par 20m) ierīkošanai(izpētei) un pazemes ūdeņu ieguvei individuāliem lietotājiem personiskajām vajadzībām. Reģionālā vides pārvalde izsniedz ūdens lietošanas atļauju , pamatojoties uz ūdensapgādes urbuma pasi (MKN 239, 13.5.p.).

Variņu pagasta padomei smilts-grants un smilts ieguves kvota Lielmežu atradnē laikā no 2002.gada 4. decembra līdz 2027.gada 3. decembrim, noteikta 70 tūkst. m³ apjomā.

Lielmežu atradnes krājumi un slāņa biežums 5.tabula

Derīgo izrakteņu veids	Krājumu sadalījums pa kategorijām, tūkst. m ³					
	Kopīgie krājumi			To skaitā zem pazemes ūdeņu līmeņa		
	A	N	P	A	N	P
Smilts – grants	-	30.1	-	-	6.5	-
Smilts	-	285.2	-	-	110.2	-

Derīgo izrakteņu veids	Platība Tūkst. m ²	Derīgā slāņa biežums		
		No	Līdz	Vidēji
Smilts – grants	100.2	0.0	1.7	0.3
Smilts		0.0	5.4	2.85

Variņu pagasta padomei smilts ieguves kvota Lazdiņu atradnē laikā no 2002.gada 3. decembra līdz 2027.gada 2. decembrim, noteikta 100 tūkst. m³ apjomā.

Lazdiņu atradnes krājumi un slāņa biežums 6. tabula

Derīgo izrakteņu veids	Krājumu sadalījums pa kategorijām, tūkst. m ³					
	Kopīgie krājumi			To skaitā zem pazemes ūdeņu līmeņa		
	A	N	P	A	N	P
Smilts	239.1	-	-	27.4	-	-

Derīgo izrakteņu veids	Platība tūkst. m ²	Derīgā slāņa biežums		
		No	Līdz	Vidēji
Smilts	39.2	1.4	10.5	6.1

7.5. Dzīvojamo māju apbūves teritorijas

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupas

- *Vienģimeņu un divģimeņu dzīvojamo ēku apbūves teritorijas (06)*
- *Daudzdzīvokļu māju apbūves teritorijas (07)*

Teritorijas plānojumā dzīvojamo māju apbūves teritorijas atbilstoši esošajai situācijai izdalītas Variņu ciematā. Primārais zemes izmantošanas veids ir dzīvojamā apbūve galvenokārt ar savrupmājām un daudzdzīvokļu mājām ar īres vai privātiem dzīvokļiem, kā arī vietējas nozīmes inženierkomunikāciju un labiekārtošanas elementu izbūvei izmantojamās zemēs, bet sekundārais – cita izmantošana (vietējas nozīmes pārvaldes iestāde, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objekts, darījumu iestāde, kultūras iestāde, pansija un īres dzīvoklis, privāts mājas bērnudārzs), kas izvietojama dzīvojamo māju pirmajos stāvos, piebūvēta dzīvojamai mājai vai atrodas tajā pašā zemesgabalā un nerada būtisku piesārņojumu.

Teritorijas plānojums nosaka:

- Jaunu teritoriju izdalīšanu savrupmāju apbūvei nav paredzēta. -
- Sakopt vidi ap daudzdzīvokļu mājām un nodrošināt nepieciešamās inženierkomunikācijas.
- Jāizstrādā detālplānojums, ievērojot dotos vides aizsardzības institūciju noteikumus.

7.6. Jauktas sabiedrisko iestāžu, darījumu un dzīvojamās teritorijas

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupa:

- *vienģimeņu, divģimeņu un daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apbūve (06;07)*
- *darījumu iestāžu apbūves teritorijas (08),*
- *pārvaldes, veselības aizsardzības, izglītības, kultūras, sporta un citu sabiedriskas nozīmes objektu apbūves, izbūves teritorijas (09)*

Teritorijas plānojumā kā jauktas sabiedrisko iestāžu, darījumu un dzīvojamās teritorijas izdalīti zemes gabali Variņu centrā. Primārais zemes, ēkas un citas būves vai tās daļas izmantošanas veids kalpo sabiedriskiem vai sociāliem nolūkiem un ietver arī valsts un pašvaldības, reliģijas, izglītības, kultūras, ārstniecības, sociālās aprūpes, tirdzniecības un pakalpojumu objektu vai citu līdzīgu iestāžu izvietojumu. Atļautās izmantošanas un prasības zemes izmantošanā norādītas pagasta apbūves noteikumos.

Teritorijas plānojums nosaka:

- Būvējot vai ierīkojot jaunus sabiedrisko iestāžu vai darījumu objektus, jāparedz uzbauktuves invalīdu un bērnu ratiņiem, autostāvvietas, piebrauktuves un āra apgaismojums, teritorijas labiekārtošana .
- Izvietojot objektus, jāveicina servisa attīstība un jānodrošina sakopta vide.
- Jāizstrādā detālplānojums, ievērojot dotos vides aizsardzības institūciju noteikumus.

7.7. Jauktas ražošanas teritorijas

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupa – ražošanas objektu apbūves teritorijas (01;10)

Teritorijas plānojumā ražošanas teritorijas izdalītas ar mērķi veicināt pagasta ekonomisko attīstību un jaunu uzņēmumu veidošanu. Atsevišķas ražošanas teritorijas izdalītas Lazdiņos, bijušo un esošo fermu kompleksu vietā un lidlauka teritorijā, pārējā pagasta teritorijā ražošanas objekti izvietojami lauksaimniecības teritorijās (lauksaimniecības servisa uzņēmumi, lopu fermas, u.c.). Primārais zemes izmantošanas veids ir ražošanas objektu, darbnīcu, noliktavu, transporta uzņēmumu izvietojums. Ražošanas teritoriju izmantošanas noteikumi norādīti pagasta apbūves noteikumos. Esošo fermu ekspluatācijā ("Jaunzemi" , "Siliņi", "Kuļki" , "Saujas", "Ķeņģi" un putnu ferma) jānodrošina īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs, jāizstrādā pasākumu plāns, jāveic nepieciešamās rekonstrukcijas, lai nodrošinātu fermu atbilstību MK noteikumiem Nr.628 no 27.07.2004. "Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs".

Bijušā lidlauka teritorijā izveidots AS "Latvijas Finieris" koklaukums un saskaņā ar akciju sabiedrības informāciju par saimnieciskās darbības attīstību, šajā teritorijā paredzēta apaļkoksnes uzglabāšana, šķirošana un koksnes primārā apstrāde. Koksnes uzglabāšanas tehnoloģija paredz tās iesaldēšanu ar sniega pūtējiem, kuru darbināšanai nepieciešams tehniskais ūdens. Ūdens nodrošinājumam paredzēts uzbūvēt ūdens ņemšanas vietu Palsas upes krastā ar sūkņu staciju un spiedvadu uz koklaukumu akciju sabiedrībai piederošajā zemē "Bērzkalni"

Teritorijas plānojums nosaka:

- Plānojot ražošanu neapbūvētās teritorijās ,jāizstrādā detālplānojums.
- Plānojot ražošanu, pirms paredzētās darbības uzsākšanas ir jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums.

- Jāizvērtē katra objekta piesārņojuma slodzes, ko katrs objekts var radīt.
- Objektiem jāatbilst valsts vides aizsardzības institūciju noteiktajām prasībām.

7.8. Satiksmes un tehniskās infrastruktūras objekti

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupa

- zeme zem koplietošanas ceļiem – ielām, šosejām, tiltiem, elektrolīnijām, gāzes vadiem u.c.(11)

Teritorijas plānojumā satiksmes infrastruktūras objektu teritoriju primārais izmantošanas veids ir autotransports (ielu, ceļu tīkls). Atļautā izmantošana, autoceļu aizsargjoslas un šķērsprofili norādīti apbūves noteikumos. Autoceļu joslu piesārņojuma līmenis nav noteikts un, ņemot vērā patreizējo ceļu noslogotību un ceļu ekspluatācijas laiku, to var prognozēt kā apmierinošu.

Ceļu un ielu izbūvē, lai nodrošinātu apbūves teritorijas saisti ar valsts autoceļu tīklu jāievēro "pakāpeniskuma" principu, orientējoties uz perpektīvo nepieciešamību savstarpēji samazināt un savstarpēji attālināt pieslēgumus autoceļiem atbilstoši LVS 190-3:1999."Ceļa vienlīmeņu mezgli" un to papildinājumiem LVS 190-3/A1:2002 prasībām.

Variņu pagasta pašvaldības autoceļu saraksts

7.tabula

Ceļa nosaukums	Garums (km)	Seguma veids	Aizsargjoslas platums no ceļa ass
Oktobra iela-Sējumi-Saujas	1,968	melns	30
Ķempes-Kamolkans	4,293	grants	30
Mazkalni-Jaunzemi-Vilciņi	5,370	grants	30
Ķeņģi-Jaunzemi	2,786	grants	30
Rudbārži	0,586	grants	30
Mūrlejas-Siliņi-Lindes	2,800	grants	30
Lazdiņi	1,142	grants	30
Vilciņi-Livonijas	2,182	grants	30
Sējumi-Stradkalni	0,979	grants	30
Strazdukalni-Vecsilzemnieki	1,663	Grants	30
Medņi-Olderi- Reķi	4,221	grants	30

Variņu pagasta pašvaldības ielu un brauktuvju saraksts

8. tabula

Ielas nosaukums	garums	Seguma veids
Oktobra	1,764	melns
Liepziestu	0,263	melns
Palsas	0,137	melns
Upes	0,350	melns
Parka	0,228	melns+grants
Līvānu	0,263	melns
Krasta	0,235	grants
Meža	0,263	grants
Bērzu	0,252	grants
Avotu	0,221	grants
Kalna	0,198	grants

Valsts autoceļu saraksts

9. tabula

Ceļa apzīmējums, nosaukums	ceļa kategorija	ceļa zemes joslas platums	aizsargjoslas platums no ceļa ass
P27 Smitene-Velēna-Gulbene	3	27	60
V248 Cirgaļi- Palsmane-Ūdrupe	5	19	30
V254 Vidaga-Grošļi-Krustakmens	5	19	30
V268 Ķeņģi-Variņi-Rudbārži	5	19	30
V412 Ķeņģi-Jaunpiebalga	5	19	30

Autoceļiem raksturīga neliela satiksmes intensitāte. Valsts autoceļu izmantošanu, darbību uz tiem un aizsardzību nosaka likums "Par autoceļiem" (92.04.02.), "Būvniecības likums"(95.10.08.), " Ceļu satiksmes likums" un LR MK noteikumi Nr421 "Noteikumi par darbavietu aprikošanu uz ceļiem", "A aizsargjoslu likums" (97.03.11.) un LR MK noteikumi Nr.162 no 01.10.04. "Autoceļu aizsargjoslu noteikšanas metodika"

Zeme elektrolīniju, gāzes vadu un sakaru kabeļu, līniju aizsargjoslu teritorijās izmantojama atbilstoši aizsargjoslu likumā noteiktajam. Perspektīvē paredzama ciemata tālāka gazifikācijas projektu izstrādāšana, kur gāzes vadu trases izvēles vietas jānosaka nozares speciālistiem, vienoties ar zemes īpašniekiem ievērojot pastāvošos normatīvus.

Esošie maģistrālie tīkli(20kV elektrolīnijas, augstspiediena gāzes vadi, sakaru pārvades kabeļlīnijas) attēlotas kartē pārnesot informāciju mehāniski no saņemtajiem infomācijas sniedzēja datiem(iesniegtie dati sagatavoti shematiski bez atbilstošas kartogrāfiskā materiāla pamatnes). Nākotnē ieteicama šo līniju detalizēta attēlošana atbilstoši kartogrāfiskajai pamatnei nepieciešamajā mērogā.

Izstrādājot detālplānus ,jānosaka šo teritoriju aizsargjoslas un robežas.

7.9. Inženiertehniskās apgādes tīkli un objekti

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupa

- *pārējie sabiedriskās nozīmes objekti un to apbūve (09)*

1. ŪDENSAPGĀDE UN KANALIZĀCIJA

Variņu pagastā ir izveidots ūdensapgādes tīkls. Bijušās un esošās femas ar dzīvojamām ēkām tiek apgādātas ar dzeramo ūdeni no artēziskajām akām(6.tabula). Variņu pagasta ciemats ar trim artēziskajām akām ir saslēgts vienotā tīklā, nodrošinot tīkla nepārtrauktu darbību.

Pagastā artēziskajām akām tiek izmantoti Daugavas, Gaujas-Amatas, un Salaspils-Daugavas ūdens horizonti, kas ir ļoti labi aizsargāti, jo vāji caurlaidīgo iežu biežums ir lielāks par 20 m.

Variņu pagastā dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošanai 2003. gadā uzstādīta atdzelzēšanas stacija, kur ūdens kvalitātes uzlabošana notiek ar aerācijas un smilts filtru palīdzību

Variņu pagasta ciematā ir izbūvēts kanalizācijas tīkls ar maģistrāli uz attīrīšanas iekārtām.

2. GĀZES VADS

Līdz Variņu pagasta ciematam ir izbūvēts maģistrālā gāzes vada vietējais atzars, ar atbilstošu komunikācijas tīkla izveidi (vidējā un zemā spiediena gāzes vadi, sadales skapji, gāzes regulēšanas iekārtas, katoda aizsardzības iekārtas u.c.), kas nodrošina pagastā gāzes piegādes tās patērētājiem.

3. ELEKTROLĪNIJAS

Pagastā energoapgādi nodrošina 20 kV un 0,4 Kv sprieguma līnijas. Visas pagasta saimniecības ir elektrificētas. Pieaugot mājsaimniecības nodrošinājumam ar modernu sadzīves tehniku, pieaug elektroenerģijas patēriņš individuālajā sektorā, līdz ar to tas prasa māju pievadu un iekšējo tīklu rekonstrukciju .

4. SAKARU KOMUNIKĀCIJAS

Pagastā ir izvietotas SIA“Lattelekom” sakaru pārvades kabeļu līnijas. Šo sakaru līniju pakalpojumu nodrošinājums ir samērā nepilnīgs. To kompensē zināmā mērā mobilā tālruņa tīkla pārklājums, kaut arī tas nenodrošina pilnīgu sakaru nodrošinājumu, jo daudzviet signāls ir vājš vai pat vispār nav. Sakaru tīklu paplašināta tīla izveidi kavē nosacīti nelielais tīkla pieslēgumu skaits .

5. ĢEODĒZISKIE PUNKTI

Pagasta teritorijā 1996. gadā ierīkoti vairāki Latvijas Valsts ģeodēziskie atbalsta punkti, kuru virszemes daļa ir kvadrātveida kupica 1,5x1,5 m un zemē ierakta betona piramīda ar metāla stieni centrā. Atbalsta punkts Jaunzemij ir agrākajos gados(70-tie) ierīkots triangulācijas metāla tornis ar centru torņa pamatnes centrā un torņa virsotnē(apsekots 1980 gadā).

Atbalsta punkti ierīkoti, lai ilglaicīgā periodā nodrošinātu mērniecības darbu veikšanu pagasta teritorijā. Jāatzīmē, ka izveidotais ģeodēzisko atbalsta punktu tīkls ir nevienmērīgs un atsevišķās pagasta teritorijās būtu vēlams šādu punktu ierīkošana papildus esošajiem.

ģeodēzisko atbalsta punktu saraksts ar koordinātām LKS-92 TM sistēmā.

10. tabula

Punkta nosaukums, klase	adrese,	Koodināte x	Koordināte y	M
Ūdrupe 3	G3	350403.26	628998.11	0.99980405
Lindes 54	G3	356536.56	633213.64	0.99981760
Ķempes 14	G3	359178.73	630908.58	099981013
Lielgroši 2	G3	352319.25	629815.44	0.99980664
Ikšeles	G2	353192.943	632340.906	0.99981476
Ķenģi 1	G3	354733.28	625323.16	0.999799258
Variņi 6	G3	354422.92	631157.97	0.99981094
Variņi 5	G3	355328.20	631447.82	0.99981187
Variņi 4	G3	355403.22	630170.56	0.99980777
Jaunzemi 29	G3	355162,53	627123,04	0,99979816
4047		379959,609	617391,221	
Jaunzemji 90d/	T1	353237,98	624787,44	

Teritorijas plānojumā atsevišķas inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu teritorijas nav izdalītas. Izstrādājot detālplānus atsevišķi jāizdala teritorijas, kuru primārais zemes izmantošanas veids ir inženiertehniskās komunikācijas (maģistrālie ūdensapgādes, notekūdeņu, gāzes, siltuma apgādes cauruļvadi un ar tām saistītās būves, ūdens ņemšanas vietas un iekārtas, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas).

Teritorijas plānojums nosaka:

- Sakārtot kanalizācijas sistēmas un uzbūvēt kanalizācijas notekūdeņu sūkņu staciju. Izvērtēt pie kanalizācijas centrālā tīkla nepieslēgtās notekūdeņu vietas un lokālās attīrīšanas ietaises Variņu ciematā un visā pagasta teritorijā (fermu teritorijas).

- Nodrošināt atīrīšanas iekārtu procesa norisi un iekārtu darbību un piejamību uzraudzībai, analīžu paraugu ņemšanai.
- Demontēt siltumtrases vietās cauruļvadus, to atbalsta elementus kur tās atslēgtas un nav paredzēta tās izmantošana.
- Sakārtot ūdens ņemšanas vietas un nodrošināt ūdens apgādes urbumu aprīkojuma aizsardzību un tehnisko stāvokli saskaņā ar (MK not Nr. 38). Vietās kur nav noteiktas ūdens ņemšanas vietu aizsargjoslas un sakārtota dokumentācija (ūdens lietošanas atļaujas u.c.) artēzisko aku īpašniekiem, ūdens padeves iekārtu īpašniekiem vai to lietotājiem organizēt aizsargjoslu noteikšanu un dokumentācijas sakārtošanu.
- Ievērot Aizsargjoslu likumā(5.02.1997. ar grozījumiem 08.07.2003.) atrunātos ierobežojumus un aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām un 20.01.2004. MK noteikumu Nr.43 "Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika" kur katram artēziskajam urbumam noteikts individuāls aizsargjoslu aprēķins.
- Ūdens apgādes sistēmu kontroli veic Valsts sanitārā inspekcija(VSI).
- Lai nodrošinātu gāzes apgādes, siltumapgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas, drenāžas, telekomunikāciju līniju, elektroapgādes līniju un iekārtu(turpmāk inženierkomunikāciju) pieejamību perpektīvajiem rūpnieciskajiem, komunālajiem un individuālajiem patērētājiem Variņu pagasta teritorijas apdzīvotajās vietās, veicot autoceļu un ielu rekonstrukciju, projektējot jaunus autoceļus, ielas un ēkas, kā arī esošo autoceļu nodalījuma (aizsargjoslā) un ielu sarkanajās līnijās, paredzēt iespējamo inženierkomunikāciju un novietni atbilstoši MK noteikumiem Nr.1069 no 25.12.2004. un spēkā esošajam "Aizsargjoslu likumam".
- Zemes īpašnieki, nomnieki kuru teritorijā atrodas ģeodeziskie atbalsta punkti nedrīkst norobežot, apkraut ar jebkādiem materiāliem, bojāt atbalsta punktus, veicot saimniecisko vai citu darbību. Nedrīkst aizliegt brīvu pieeju mērniecības darbu veikšanai nodrošinot "Aizsargjoslu likumā" noteikto darbību izpildi un aprobežojumu ievērošanu.

Variņu pagasta ūdens ieguves vietas un izmantotāju saraksts.(teritorijas kods 9490) ar aprēķinātajām aizsargjoslām

11. tabula

Ūdens avota ieguves ID Nr.	Nosaukums, atrašanās vieta, lietotājs	Ģeogrāfiskās koordinātes Z platums	Ģeogrāfiskā koordinātes A garums	Aizsargjoslas radiusi (m)		
				Stingra režīma	bakterioloģiskā	ķīmiskā
500421	Putnu ferma, SIA "Palsa"	57°18'36"	26°02'51"	10	-	98
500834	Saujas, SIA "Palsa"	57°49'19'	26°10'36"	10	-	127
500277	Katlumāja, pašvaldība	57°19'02"	26°10'43"	10	-	147
500419	Ķenģi, SIA "Palsa"	57°20'00"	26°04'46"	30-50	14	68
500026	Jaunzemi, SIA "Palsa"	57°19'27 "	26°06'51"	10	-	84
500420	Kulķi, SIA "Palsa"	57°20'41"	26°11'58"	10	-	95
500422	Siliņi, SIA "Palsa"	57°19'17"	26°13'28"	10	-	149
	Kauliņi, s-ba Jaunūdrupe	57°17'11"	26°09'16"			
	Ķempes, s-ba Vecķempes	57°21'12"	26°11'02"			
	Ķempu krejotava	57°20'43"	26°10'48"			
	Jaunpinnītes, s-ba Jaunpinnītes	57°19'36"	26°09'00"			

Turpmāk, lai nodrošinātu efektīvu un ilglaičīgu inženierkomunikāciju darbību, jāizstrādā centralizēta inženierkomunikāciju rekonstrukcijas un attīstības shēma.

7.10. Dabas un ornitoloģisko liegumu teritorijas (NATURA 2000.)

Variņu pagasta teritorijā atrodas daļa no dabas lieguma "Šepka", kurš iekļauts 15.06.1999. MK noteikumos Nr.212 "Noteikumi par dabas liegumiem", 286 pielikumā, kā arī saskaņā ar 13.04.2004. Vides ministra rīkojumu Nr.102 "Par Latvijas *Natura 2000* – Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju sarakstu" B LV0528100 iekļauts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sarakstā. Teritorija izveidota retas un izmirstošas gliemju sugas – ziemeļu upespērlenes *Margaritifera margaritifera* saglabāšanai. Tā iekļauta Bernes konvencijas II pielikumā, ES direktīvas 92/43/EEC II un V pielikumā, Latvijas Sarkanās grāmatas 1. kategorijā. Materiāli šai teritorijai sagatavoti aizsargājamās dabas teritorijas LDF pētījumu projektā. Tā kā Šepkas upē ir konstatēts paaugstināts slāpekļa saturs, tad šajā teritorijā aizliegta jebkāda saimnieciska veida darbība, kas varētu sekmēt slāpekļa satura palielināšanos upes ūdenī un būtiski izmaina pērlenēm nepieciešamos biotopus:

- meliorācijas darbi, kas izmaina upes gultni un upes baseina ūdens noteci;
- aizsprostu būve, kas aizkavē lašveidīgo migrācijas;
- lauksaimniecības mēslojumu un pesticīdu izmantošana upju tuvumā;
- notekūdeņu iepludināšana upēs;
- mežu izciršana upju krastos;

Šajā teritorijā jāveic pasākumi bebru skaita samazināšanai, aizsprostu likvidēšanai, lai veicinātu upes pašattīrīšanos un lašveidīgo zivju populācijas saglabāšanu.

Variņu pagasta teritorijā atrodas daļa no dabas lieguma "Lielais purvs", kurš iekļauts 15.06.1999. MK noteikumos Nr.212 "Noteikumi par dabas liegumiem", 65 pielikumā, kā arī saskaņā ar 13.04.2004. Vides ministra rīkojumu Nr.102 "Par Latvijas *Natura 2000* – Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju sarakstu" B LV0504800 iekļauts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sarakstā. Teritorija izveidota lai aizsargātu ES biotopu aizsargājamus biotopus: purvaini priežu meži, pārejas slīkšņas, konstatētie meža biotopi un medņu riesti. No aizsargājamām sugām konstatētas – Baltijas dzegužpirkstīte, stāvlapu dzegužpirkstīte, plankumainā dzegužpirkstīte, purva sūnene, gada staipeknis, mellenāju kārkls, vālišu staipeknis.

Abām pagasta teritorijā esošajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām nav izstrādāts dabas aizsardzības plāns, kā arī nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, līdz ar to īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas kārtību regulē 22.07.2003. MK noteikumi Nr.415 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"

Bez tam, pagasta teritorijā ir atsevišķi ornitoloģiski mikroliegumi - medņu riesti un melnā stārķa ligzdas.

Šajās teritorijās ierobežota saimnieciskā darbība. Teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamās un aizliegtās darbības veidus, kā arī aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai, dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās lietošanas un izveidošanas kārtību nosaka MK noteikumi Nr.415 22.07.2003. , izdoti saskaņā ar likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 114.panta otro daļu un 16 pantu. Mikroliegumu aizsardzību un izmantošanas kārtību nosaka MK noteikumi Nr.45 (30.01.2001.) "Mikroliegumu izveidošanas aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi". Ja mikroliegums tiek izveidots kādā no īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, papildus šajos noteikumos noteiktajām tiesību normām piemērojamas normas, kas noteiktas īpaši aizsargājamai dabas teritorijai.

Mikroliegumos, kas izveidoti mežos ligzdojošu īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai, aizliegta jebkāda veida saimnieciskā darbība, kas ir pretrunā ar mikrolieguma izveidošanas mērķiem un uzdevumiem, tajā skaitā mežsaimnieciskā darbība, izņemot meža ugunsdrošības pasākumus, grāvju rakšana, ceļu būve un remonts, meža cūku barotavu ierīkošana, medību torņu ierīkošana un izmantošana no 1. augusta līdz 1. februārim.

Laika posmā no no 1. augusta līdz 1. februārim cauri mikroliegumiem atļauta meža materiālu izvešana no cirmām citās mežaudzēs, ja nav citas alternatīvas.

Tā kā mikroliegumos tiek aizsargātas īpaši retas sugas, tad dati par mikroliegumiem un tajos sastopamajām sugām glabājas Latvijas Vides aģentūras datu bāzē, kas ir pieejama tikai reģistrētajiem lietotājiem.

Informāciju par mikroliegumā esošo īpaši aizsargājamo sugu un biotopu atradnēm drīkst izplatīt tikai ar Latvijas Vides aģentūras atļauju!

7.11. Apmežošana ieteicamās lauksaimniecības zemes un zemju transformācija

Apmežošana ieteicamās lauksaimniecības zemes izvēlētas pamatojoties uz augsnes novērtējuma datiem un pēdējo gadu novērojumiem šo zemju lauksaimnieciskajā izmantošanā, kā arī saskaņā ar zemes īpašnieku ierosinājumiem.

Zemes transformācijas ierosinājumam jābūt pamatotam. Ja zemes transformācija paredzēta buvniecībai, jāsaņem būvatļauja atbilstoši noteikumiem.

Zemes īpašniekiem šo zemju transformēšanai ir jāsaņem atbilstoša atļauja saskaņā ar LR MK noteikumiem Nr.619 "Kārtība kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē un izsniedz zemes transformācijas atļaujas" 20.07.2004..

7.12. Plānotās teritorijas tūrismam un atpūtai

Variņu pagastā ir iespējas tālāk attīstīt tādus tūrisma veidus kā ekotūrisms, velotūrisms, konferenču tūrisms, putnu vērošana un arī maksšķerēšanas vai medību tūrisms. Svarīgākais resurss šo tūrisma veidu attīstībai ir saglabātā ekoloģiski tīrā vide un bioloģiskā daudzveidība. Ievērojami tūristu un atpūtnieku skaits varētu palielināties pēc projekta "Ziemeļu stīga" realizācijas.

Tūrisma infrastruktūras attīstībai nepieciešams saglabāt esošās un izveidot jaunas informatīvās norādes.

Izstrādājot jebkādus tūrisma attīstības projektus, jāņem vērā, ka gandrīz visa zeme Sliepu dzirnavu ezera krastos un Palsas krastos ir privatizēta, tāpēc, lai iekārtotu peldvietas, laivu piestātnes vai citus tūrisma infrastruktūras objektus, jāpanāk vienošanās ar zemes īpašniekiem, kuru īpašumā vēlas šādus projektus īstenot.

Plānotajā teritorijā atrodas **Valsts aizsargājamais kultūras piemineklis - Sliepu senkapi (valsts aizsardzības Nr.2379)**. Pieminekļa aizsardzības zona 500 m ap pieminekli. Izstrādājot apbūves projektus, jāvērtē teritorijā piegulošās ainavas nozīmīgums un dabas vide. Aizsardzības zonā aizliegta jaunu ražotņu izveide vai būvniecība bez Valsts kultūras pieminekļu inspekcijas rakstiskas atļaujas, kā arī senvietas izpētes darbi.

Kultūras pieminekļa zona var tikt izmantota mežkopības, kultūras, atpūtas un tūrisma vajadzībām, nepieļaujot vides degradāciju, zemes virskārtas bojāšanu vai pārveidošanu.

Sajā teritorijā izstrādājams individuāls teritorijas aizsardzības pasākumu plāns.

Kultūras pieminekļa aizsardzības zonā teritorijas īpašnieka (valdītāja) pienākums ir:

- arheoloģisko senvietu neiznīcināt un nepārveidot. To drīkst pārveidot izņēmuma gadījumos ar Valsts kultūras pieminekļu inspekcijas rakstisku atļauju, ja tā ir vienīgā iespēja kā saglabāt liecības par senvietu.
- Nepārveidot dabisko vidi. Vides pārveidojumi tajā pieļaujami ar Valsts kultūras pieminekļu inspekcijas rakstisku atļauju, izņemot dabiskās vides kopšanu (kalnu šķēršļu un kritušo koku novākšana u.c.)
- Nodrošināt brīvu pieeju senvietai Valsts kultūras pieminekļu inspekcijas darbiniekiem un iespēju robežās nodrošināt arheoloģiskās senvietas pieejamību sabiedrībai.
- Ievērot likumu "Par kultūras pieminekļu aizsardzību", "Aizsargjoslu likumu" un citus normatīvos aktus

8. Civilā aizsardzība

Variņu pagasta potenciālie ārkārtējo situāciju cēloņi un riska teritorijas

12. tabula

Ārkārtējo situāciju cēloņi	Riska teritorijas un objekti
Transporta avārijas.	autoceļi
Ugunsgrēki.	kokapstrādes uzņēmumi, sausajos vasaras periodos mežu masīvi .
Dabas katastrofas	Plūdi Palsas upē (Galasaujas zeme), noslīdeņi Palsas upes krasta joslā(pie Kempēm, Liepziediem)
Ēku un būvju sagrūšana	Nepabeigtas mājas(E.Viļumsones privātpašums)
Cilvēku masu pulcēšanās vietas	Kultūras nams, pamatskola
Drošības noteikumu neievērošana	Upe un dīķi – peldēšanās un zemledus makšķerēšana

Saskaņā ar LR likumdošanu par civilās aizsardzības (Civilās aizsardzības likums 15.12.1992.) uzdevumu izpildi atbild Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Valkas nodaļa. Ugunsgrēka gadījumā, atkarībā no tā kategorijas, dzēsēji izbrauc no Smiltenes nodaļas. Nepieciešamības gadījumā dzēsēji var izbraukt arī no Valkas, Apes, Gaujienas un Gulbenes. Brīvprātīgo ugunsdzēsēju komandas ir arī Palsmanes un Variņu pagastos (pamatā lokāla rakstura gadījumos strādā Variņu pagasta ugunsdzēsēju komanda) . Meža ugunsgrēku gadījumos dzēsēji brauc no Valkas virsmežniecības. Variņu pagastā ir izstrādāts "Rīcības plāns ugunsgrēka gadījumā"(apstiprināts 31.03.2000.) Tā nepieciešamību nosaka normatīvs- LBN 201- 96 p.7.13. Pagasta teritorijā ir izveidotas un iedzīvotāji informēti par ūdens ņemšanas vietām ugunsgrēka gadījumā.

Ātrās medicīniskās palīdzības pakalpojumus sniedz Smiltene. Policijas iecirkņa pilnvarotais (no Smiltenes iecirkņa policijas) Variņu, Palsmanes un Grundzāles pagastiem, dzīvo Palsmanes pagastā.

Teritorijas plānojums nosaka:

- Visiem riska uzņēmumiem veikt bīstamības novērtējumu.
- Izstrādāt un apgūt pasākumu plānu ārkārtējo situāciju gadījumiem.
- Informēt iedzīvotājus par rīcību ārkārtējo situāciju gadījumos.
  - Nodrošināt sakaru apzināšanas un trauksmes sistēmu darbību , veicināt mobilo sakaru nodrošināšanu visā pagasta teritorijā.
- Uzturēt sakārtotas ūdens ņemšanas vietas ugunsdzēsības vajadzībām nodrošinot brīvu piekļušanu.
- Nodrošināt ugunsdzēsības aprīkojuma un ierīču uzturēšanu darba kārtībā , izvērtēt ugunsdzēsības depo nepieciešamību(LBN 201 – 96.p.7.13.)
- Projektējot jaunas ražotnes , to rekonstrukcijas ievērot Larvijas Republikas civilās aizsardzības un ugunsdrošības inženiertehnisko pasākumu projektēšanas normas. Teritoriju īpašniekiem un nomniekiem, ražotņu īpašniekiem, kur iespējama ugunsbīstamība vai cita veida apdraudējumi - nodrošināt šo teritoriju piekļušanai piebraucamo ceļu uzturēšanu kārtībā ugunsdzēsības vajadzībām, avārijas un sanitārās palīdzības dienesta vajadzībām .
- Dzīvojamo māju īpašniekiem nodrošināt mājas ar ugunsgrēka aprīkojumu saskaņā ar "Ugunsdrošības noteikumi" no 17.02.2004. 9.pielikuma 18. punkta prasībām .
- Ievērot MK noteikumus Nr.82.no 17.02.2004."Ugunsdrošības noteikumi", MK noteikumi Nr.532 no 19.07.2005. "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" un Civilās aizsardzības likumu(pieņemts 15.12.1992.)

9. Kopīgo interešu teritorijas

Variņu pašreizējai administratīvajai teritorijai ir vairākas kopīgo interešu teritorijas ar kaimiņu pagastiem – tūrisma attīstībā, dabas resursu izmantošanā, izglītībā u.c.

Teritorijas plānojums nosaka:

- Vienoties ar kaimiņu pagastiem par kopīgu tūrisma maršrutu izstrādāšanu, infrastruktūras objektu izveidošanu un izmantošanu (kempingi, peldvietas u.c.).
- Izstrādāt kopīgu sociālās infrastruktūras attīstības koncepciju ar blakus pagastiem (iespējamā pansionāta izveidošana, pieaugušo izglītība, interešu izglītība u.c.) un rezervēt teritorijas.
- Vienoties ar kaimiņu pagastiem par ceļu uzturēšanu kārtībā, par kapsētu uzturēšanu.

10. Teritorijas plānojuma grozīšanas kārtība

Variņu pagasta teritorijas plānojuma redakcija ir gatavota ekonomisku un sociālu pārmaiņu laikā pirms administratīvi teritoriālās reformas. Iespējamo pārmaiņu rezultātā radīsies jautājumi par plānojuma grozījumiem. Vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grozījumi ir vietējās pašvaldības administratīvās teritorijas daļas plānotās (atļautās) izmantošanas un izmantošanas aprobežojumu izmaiņas. Grozījumus teritorijas plānojumā var ierosināt:

- Variņu pagasta padome;
- Juridiskas personas;
- Fiziskas personas.

Ierosinājumiem jābūt pamatotiem, jebkuru būtisku grozījumu pieņemšana un sabiedriskā apspriešana jānodrošina atbilstoši LR Ministru Kabineta "Teritoriālplānošanas noteikumiem". Būtiski grozījumi saskaņā ar likumu ir tādi, kas saistīti ar attīstības plāna izmaiņām, saistīti ar teritorijas plānojuma nepieņemto daļu izstrādāšanu vai skar vairāk nekā 5% pagasta teritorijas iedzīvotājus.

Grozījumu veikšanas kārtība:

- Variņu pagasta teritorijas plānojuma grozījumu priekšlikumus ar to pamatojumu ierosinātājs iesniedz pagasta padomē.
- Pagasta padome izvērtē priekšlikumu pamatotību, atbilstību Variņu pagasta attīstības programmai un MK noteikumiem Nr. 883 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma noteikumi" 4.11.2004.
- Variņu pagasta padome atbild uz ierosinājumu ne vēlāk kā astoņu nedēļu laikā, nosakot vai paredzētais grozījumu process tiks ierosināts vai atzīts kā nepamatots un process netiks ierosināts.

Saskaņā ar MK noteikumiem jaunievēlētā padome izvērtē spēkā esošo teritorijas plānojumu un tā darbības termiņa pagarināšanu, grozījumu sagatavošanu vai jauna teritorijas plānojuma izstrādi.

11. Pašvaldības teritorijas attīstības mērķi

Variņu pagasts atrodas Valkas rajonā un tas saistās ar Valkas rajona attīstības programmā un Valkas rajona teritorijas plānojumā noteiktajiem attīstības mērķiem un virzieniem. Variņu pagasts ir teritorija ar nepiesārņotu vidi, saglabātu kultūrvēsturisko mantojumu ar konkurētspējīgu lauksaimniecības, kokapstrādes uzņēmumiem ar pagasta skolu, bibliotēku, pastu, ģimenes ārstu un sociālo aprūpi. Pagastā ir tautas nams ar iespēju iesaistīties dažādos pašdarbības kolektīvos un nodarboties ar dažādām sporta aktivitātēm.

Variņu pagasta padomē ir izstrādāta Variņu pagasta sociālekonomiskās attīstības programma – vīzija 2010. gadam (apstiprināta Variņu pagasta padomes sēdē 2002.gada 9. oktobrī). Šīs programmas mērķis ir panākt Variņu pagasta līdzsvarotu, ilglaicīgu un konkurētspējīgu attīstību. Programmas aptvertie temati ir:

- Vispārīgās ziņas par pagastu
- Patreizējā situācija – dabas resursi to apsaimniekošana, iedzīvotāji, demogrāfiskā situācija, sociālā sfēra, nodarbinātība, izglītība kultūra u.c.
- Ekonomiskā vide
- Infrastruktūra, transporta infrastruktūra - autobusi, ceļi, sakaru infrastruktūra
- Galvenie attīstības virzieni un rekomendācijas
- Trūcīgo, sociāli mazaizsargāto aizsardzība un rekomendācijas
- Bērnu un jauniešu izglītība un rekomendācijas
- Uzņēmējdarbības attīstība un rekomendācijas
- Koksnes atkritumu izmantošana par vietējo kurināmo un rekomendācijas
- Tūrisma attīstīšana un rekomendācijas
- Uzņēmējdarbības informācijas un atbalsta centra izveidošana un rekomendācijas
- Lauksaimniecības palīgražošanas attīstīšana un rekomendācijas
- Ekoloģiski tīras produkcijas ražošana un rekomendācijas
- Variņu pagasta SVID analīze
- Attīstības ilgtermiņa un īstermiņa mērķi
- Anketu analīze

Variņu pagasta teritorijas plānojums ir izstrādāts saskaņā ar iepriekšminēto Variņu pagasta sociālekonomiskās attīstības programmu. Kopumā plānošanas dokuments sakārto esošos zemes lietojumus, jo jaunu ražošanas objektu vai dzīvojamo māju būvniecība nav pieteikta. Ražošanas objektu pārstrukturizācija ir notikusi esošās ražošanas apbūves ietvaros. Zemes lietojuma veida maiņa ir paredzēta:

- Zemes īpašums Bērzkalni - AS Latvijas Finieris koklaukums, koksnes primārā apstrāde.
- Zemes īpašums Vecpinnītes - Gateris.
- Fizisko personu projektu pieteikumi zemes transformācijai apmežošanai, dīķu ierīkošanai

12 . Apdzīvojuma struktūras attīstība

Variņu pagastā apdzīvojuma struktūra ir veidojusies līdztekus bijušā kolhoza Oktobris ražošanas objektu un ciemata veidošanās procesā. Apdzīvojuma struktūras attīstība plānota ņemot vērā esošo situāciju un ražošanas objektu attīstības tendences lai veicinātu visa veida ražošanas attīstību (mežsaimniecības, kokapstrādes, lauksaimnieciskās ražošanas, tūrisma, pakalpojumu sfēras u.c.), kultūrvides saglabāšanu, izmantošanu un attīstību, iedzīvotājiem pievilcīgas dzīves radīšanu, mājokļu attīstību, dažādu pakalpojumu attīstību un pieejamību.

Attīstības struktūras pamatā ir Variņu ciems ar izveidotu ielu un inženiertehnisko tīklu nodrošinājumu, skolu, pastu, ģimenes ārsta prakses vietu, tautas namu un bērnu dārzu.

Attīstības mērķi ir:

- Izmantot vietas potenciālu lauku teritorijas vides saglabāšanai un attīstībai;
- Nodrošināt pagasta viensētās dzīvojošiem labu ciema centra un Smiltenes sasniedzamību;
- Nodrošināt ciema teritorijas ar infrastruktūru, minimālo pakalpojumu līmeni un inženierkomunikācijām;
- Nodrošināt ilgtspējīgu un racionālu enerģijas, zemes, ūdens un citu resursu izmantošanu;
- Nodrošināt elektronisko sakaru pieejamību.

Lai sasniegtu izvirzītos mērķus Variņu pagasta teritorijas plānojums līdz 2018.gadam paredz:

- Uzbūvēt kanalizācijas ūdeņu sūkņētavu, sakārtot kanalizācijas un ūdensvadu sistēmas ;
- Uzbūvēt sporta halli;
- Meklēt risinājumus un finansiālās iespējas ceļu, ielu un laukumu seguma uzlabošanai ar asfaltbetona klājumu, apbūves teritoriju pieslēgšanai centrālajam kanalizācijas tīklam vietās kur tas ir inženiertehniski iespējams;
- Nodrošināt pagasta dabas resursu racionālu izmantošanu – nosakot smilts, grants izmantošanas prioritātes pagasta teritorijas attīstības nodrošināšanai izvērtējot šo resursu kvalitāti un kvantitāti.
- Nodrošināt pagastā esošo iženiertechnisko komunikāciju nepārtrauktu darbību, veicot profilaktiskos pasākumus to uzturēšanā(ūdensvada , apkures un kanalizācijas sistēmu tīrīšana, skalošana ; ielu un ceļu tīkla seguma uzlabošana , ceļu tīrīšana ziemā u.c.)
- Atbalstīt uzņēmējdarbību – jaunu darba vietu radīšanai un pakalpojumu struktūras uzlabošanai.

13.VARIŅU PAGASTA CIEMA “VARIŅI ” ROBEŽU APRAKSTS

4. tabula

1	No autoceļa Ūdrupe-Palsmane krustojuma ar autoceļu Ķeņģi- Rudbārži A virzienā pa autoceļu Ķeņģi- Rudbārži līdz krustojumam ar pašvaldības ceļu Saujas-Darbnīcas
2	No pašvaldības ceļa Saujas-Darbnīcas krustojuma ar autoceļu Ķeņģi- Rudbārži D virzienā pa autoceļu Ķeņģi- Rudbārži līdz tiltam pār Palsas upi
3	No tilta pār Palsas upi D virzienā pa Palsas upi līdz saimniecības Jaunvijas dienvidu robežai
4	No saimniecības Jaunvijas dienvidu robežas ar Palsas upi pa saimniecības Jaunvijas robežu līdz pašvaldības ceļam Oktobra iela
5	No saimniecības Jaunvijas robežas ar pašvaldības ceļu Oktobra iela D virzienā pa pašvaldības ceļu Oktobra iela līdz krustojumam ar autoceļu Ūdrupe-Palsmane
6	No autoceļa Ūdrupe-Palsmane krustojuma ar pašvaldības ceļu Oktobra iela Z virzienā pa autoceļu Ūdrupe-Palsmane līdz krustojumam ar autoceļu Ķeņģi- Rudbārži.

Variņu pagasta teritorijas plānojums paredz ciema “Variņi” teritorijas detālplānojuma izstrādi. Teritorijas plānojuma kartē šī teritorija sakrīt ar ciema robežu aprakstu un atsevišķi nav izdalīta.

14. Publicētās un nepublicētās izmantotās informācijas saraksts

1. Valkas rajona Variņu pagasta sociālekonomiskā attīstības programma, 2002.gada 9. oktobris.
2. Valkas rajona teritorijas plānojums, Valkas rajona padome, 2003.
3. Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma, Vidzemes attīstības aģentūra, 2002.
4. Augšņu agroķīmiskas kartēšanas lieta, Republikas zinātniskā ražošanas apvienība "Ražība", Rīga 1993.
5. Valkas rajona teritorijas ģeoloģiskais zonējums, 5. grāmata, LVCZPI zinātniski pētniecisks darbs, Rīga, 1996.
6. Atskaite par ģeoloģiskās izmeklēšanas darbiem smilts atradnē "Lazdiņi" kolhozā Oktobris Valkas rajonā Projektēšanas institūts "LATGIPRDORTRANS", Rīgā, 1983.
7. Variņu pagasta Lazdiņu smilts atradnes pase. Valsts ģeoloģijas dienests 3.12.2002.
8. Variņu pagasta Lielmežu smilts-grants atradnes pase. Valsts ģeoloģijas dienests 4.12.2002.

Normatīvie akti

1. LR Ministru Kabineta 2004.gada 31.marta noteikumi Nr. 34 "Vietējas pašvaldības teritorijas plānojuma noteikumi"
2. LR Ministru Kabineta 2004.gada 6.novembra noteikumi Nr. 833 "Vietējas pašvaldības teritorijas plānojuma noteikumi"
3. LR likums "Teritorijas plānošanas likums", publicēts Latvijas Vēstnesī 88 12.06.2002. ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 2005.gada 16.februārim.
4. Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts, Latvijas Vēstnesis, Nr.369/372
5. LR likums "Par kultūras pieminekļu aizsardzību", 12.02.1992.
6. LR aizsargjoslu likums, publicēts Latvijas Vēstnesī 25.02.1997.Nr56/57 ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 2005.gada 12.jūlijam.
7. LR likums "Sugu un biotopu likums" 16.03.2002.
8. LR "Meža likums", 24.02.2000.
9. LR MK noteikumi Nr. 212 "Noteikumi par dabas liegumiem", 15.06.2000.
10. LR MK noteikumi Nr. 284 "Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšana", 04.08.1998.
11. LR MK noteikumi Nr. 189 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā", 04.08.1998.
12. LR MK noteikumi Nr. 300 "Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumi", 11.08.1998.
13. LR MK noteikumi Nr. 155 "Noteikumi par ūdens lietošanas atļaujām"
14. LR MK noteikumi Nr. 415 "Ekspluatācijas aizsargjoslu gar elektriskajiem tīkliem noteikšanas metodika", 20.10.1998.
15. LR MK noteikumi Nr. 8 "Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika", 05.01.1999.
16. LR MK noteikumi Nr. 162 "Autoceļu aizsargjoslu noteikšanas metodika", 10.04.2001.

1. LR MK noteikumi Nr. 38 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-99 "Ūdensapgāde un ārējie tīkli un būves", 01.02.2000.
2. Likums "Par meliorāciju", 20.04.1993.
3. LR MK noteikumi Nr. 272 "Meliorācijas sistēmu ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi", 08.04.2004.
4. LR MK noteikumi Nr. 619 "Kārtība kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē un izsniedz zemes transformācijas atļaujas", 20.07.2004.
5. LR MK noteikumi Nr. 1069 "Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietojumu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās". 28.12.2004.
6. LR MK noteikumi nr.318 "Noteikumi par Būvnormatīvu LBN 201-96 "Ugunsdrošības normas", 31.10.1995.
7. LR MK noteikumi Nr. 82 "Ugunsdrošības noteikumi" 17.02.2004.
8. LR MK noteikumi Nr. 415 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi", 22.07.2003.
9. LR MK noteikumi Nr. 45 "Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi", 30.01.2001.
10. LR likums "Civilās aizsardzības likums" 15.12.1992.
11. LR likums "Būvniecības likums", 30.08.1995. ar grozījumiem kas izsludināti līdz 2005. gada 24.martam.

Pielikumi